
Votaziun dal pievel

8 da mars 2026

Emprim project

**Iniziativa «Il daner contant
è libertad» e cuntraproposta
directa**

Segund project

Iniziativa SSR

Terz project

Iniziativa per in fond per il clima

Quart project

**Lescha federala davart
l'imposiziun da taglia
individuala**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Emprim project

Iniziativa dal pievel «Gea ad ina valuta svizra libra ed independenta cun munaida u bancnotas (Il daner contant è libertad)»
e

contraproposta directa (Conclus federal davart la valuta svizra ed il provediment cun daner contant)

Curtamain	→	4–9
En detagl	→	16
Arguments	→	20
Texts da votaziun	→	26

Segund project

Iniziativa dal pievel «200 francs bastan! (Iniziativa SSR)»

Curtamain	→	10–11
En detagl	→	28
Arguments	→	36
Text da votaziun	→	40

Terz project

Iniziativa dal pievel «Per ina politica energetica e climatica gista: investir per la prosperitad, la lavur e l'ambient (Iniziativa per in fond per il clima)»

Curtamain	→	12–13
En detagl	→	42
Arguments	→	46
Text da votaziun	→	50

Quart project**Lescha federala davart l'imposiziun da taglia individuala
(cuntraproposta indirecta tar l'Iniziativa per taglias gistas)**

Curtamain	→	14–15
En detagl	→	52
Arguments	→	58
Text da votaziun	→	62

Ils videos
da votaziun:
 admin.ch/videos-rm

L'app davart
las votaziuns:
VoteInfo

Curtamain

Iniziativa dal pievel «Gea ad ina valuta svizra libra ed independenta cun munaida u bancnotas (Il daner contant è libertad)»

e

**cuntraproposta directa
(Conclus federal davart la valuta svizra ed il provediment cun daner contant)**

En detagl	→	16
Arguments	→	20
Texts da votaziun	→	26

Situaziun da partenza

En Svizra paja la glieud pli e pli savens senza daner contant, per exempel cun cartas da debit e da credit u cun apps da pajament. Tuttina vulan ils blers ch'il daner contant vegnia mantegnì sco med da pajament. Oz regla la lescha, che la Banca naziunala svizra garantèscha il provediment cun daner contant e ch'il franc è la valuta svizra.

L'iniziativa

L'iniziativa vul fixar la disponibladad dal daner contant ed il franc sco valuta svizra da nov en la Constituziun. Per quest intent vul l'iniziativa obligar la Confederaziun da procurar ch'i stettia adina a disposiziun avunda munaida u bancnotas. E mo cun il consentiment dal pievel e dals chantuns duai plinavant esser pussaivel da remplazzar il franc svizzer tras in'autra valuta.

La cuntraproposta

Er il Cussegl federal ed il parlament vulan fixar las disposiziuns davart il provediment cun daner contant e davart il franc da nov en la Constituziun. Els n'èn dentant betg d'accord cun la formulaziun da l'iniziativa e fan perquai ina cuntraproposta che sa basa sin las formulaziuns legalas existentas.

Iniziativa e cuntraproposta

Ni l'iniziativa dal pievel ni la cuntraproposta n'avessan consequenzas per il mintgadi. I na resultassan naginas novas incumbensas e nagins custs supplementars. Cun la francaziun en la Constituziun garantèschan tuts dus projects, che las disposiziuns davart il provediment cun daner contant e davart la valuta svizra pon vegnir midadas mo tras ina votaziun dal pievel e mo sch'il pievel ed ils chantuns acceptan la midada.

Dumonda
da votaziun
iniziativa

**Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel
«Gea ad ina valuta svizra libra ed
independenta cun munaida u bancnotas
(Il daner contant è libertad)»?**

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Na

Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa, perquai ch'ella dovra formulaziuns nunadattadas. La disponibladad dal daner contant e la determinaziun dal franc sco valuta svizra èn dentant puncts impurtants che duain vegnir fixads en la Constituziun. La cuntraposta integrescha quests puncts.

 admin.ch/iniziativa-daner-contant

Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa

Gea

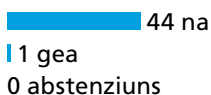
Per il comité garanteschia mo l'iniziativa ch'i vegnian mantegnids ils daners reals, ch'èn independents da l'electricitad, da la rait e d'interess da concerns e ch'èn anonims sco er segirs en cas da crisas. L'iniziativa obligheschia la Confederaziun da procurar duraivlamain per il provediment cun bancnotas e munaida e na delegheschia betg questa incumbensa a la Banca naziunala, che saja impussanta.

 salvar-il-franc.ch

Votaziun en il
Cussegl naziunal

Votaziun en
il Cussegl dals
chantuns

Dumonda da
votaziun
cuntraproposta

Vulais Vus acceptar il Concluf federal dals 17 da settember 2025 davart la valuta svizra ed il provediment cun daner contant?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Gea

Da nov duai esser fixà en la Constituziun e betg mo en la lescha, ch'il provediment cun daner contant vegnia garantì e ch'il franc saja la valuta svizra. Cuntrari a l'iniziativa surpiglia la cuntraproposta formulaziuns legalas cumprovadas. Quellas èn giuridicamain cleras e bain realisablas en la pratica.

[🔗 admin.ch/iniziativa-daner-contant](https://admin.ch/iniziativa-daner-contant)

Punct da vista
da la minoritad
dal parlament

Na

Singulas cusseglieras naziunalas e singuls cussegliers naziunals refusan la cuntraproposta, perquai ch'els èn da l'avis ch'ella sco er l'iniziativa sajan nunnecessarias. La situaziun giuridica vertenta saja suffizienta.

[🔗 parlament.ch](https://parlament.ch) > RM > Chavazzins, fatschentas... > 24.063

Votaziun en il
Cussegl naziunal

 183 gea
7 na
0 abstenziuns

Votaziun en il
Cussegl dals
chantuns

 43 gea
0 na
0 abstenziuns

**Duas dumondas
da votaziun**

Davart l'iniziativa dal pievel e davart la cuntraproposta da l'Assamblea federala vegni votà separadamain. Las duas dumondas da votaziun pon vegnir respundidas independentamain ina da l'autra cun «gea» u cun «na».

Dumonda decisiva

En la dumonda decisiva poi vegnir inditgà, sche l'iniziativa dal pievel u la cuntraproposta duai survegnir la preferenza, sche tuttas duas vegnan acceptadas. La dumonda decisiva dastga vegnir respundida en mintga cas. Pia per exempel er, sche las emprimas duas dumondas èn vegnidas respundidas cun «na» u sch'ins ha desistì da votar.

**Sche tant l'iniziativa dal pievel sco er
la cuntraproposta vegnan acceptadas
dal pievel e dals chantuns: Duai l'iniziativa
dal pievel u la cuntraproposta entrar
en vigur?**

Curtamain

Iniziativa dal pievel «200 francs bastan! (Iniziativa SSR)»

Situaziun da partenza

Chasadas privatas pajan oz ina taxa da radio e televisiun da 335 francs per onn. Er interpresas ch'èn suttamessas a la taglia sin la plivalur e che fan ina svieuta da 500 000 francs u dapli, pajan ina taxa; l'autezza da la taxa sa drizza tenor la svieuta. Cun la taxa vegn finanziada en emprima lingia l'incumbensa da service public da la Societad svizra da radio e televisiun (SSR). Sin fundament da l'iniziativa «200 francs bastan! (Iniziativa SSR)» ha il Cussegl federal constatà in basegn d'agir ed elavurà in cuntraproject. El ha concludì da sbassar fin l'onn 2029 la taxa per chasadas privatas pass per pass sin 300 francs. Er las interpresas vegnan distgargiadas: A partir dal 2027 ston mo pli var 20 pertschient da las interpresas ch'èn suttamessas a la taglia sin la plivalur, pajar ina taxa. Uschia sto la SSR spargnar e porscher in program reducì, ma tuttina da buna qualitad. Quai duai dar dapli spazi d'agir a las medias privatas.

L'iniziativa

L'iniziativa vul reducir ils meds finanzials da la SSR pli fitg ch'il Cussegl federal. La SSR duai sa restrenscher ad in «servetsch indispensabel per la generalitad». L'iniziativa pretenda da limitar la taxa per chasadas privatas a 200 francs per onn. Plinavant vul ella deliberar tut las interpresas da l'obligaziun da pajar ina taxa. L'iniziativa pertutga unicamain la SSR. Betg pertutgads da l'iniziativa n'èn radios locals e televisiuns regionalas, che survegnan daners or da la taxa da radio e televisiun.

En detagl	→	28
Arguments	→	36
Text da votaziun	→	40

**Dumonda da
votaziun**

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «200 francs bastan! (Iniziativa SSR)»?

**Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament**

Na

Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa. Tenor lur avis va ella memia lunsch. Il Cussegl federal ha concludì in cuntraproject che distgargia medemamain las chasadas e las interpresas. Cuntrari a l'iniziativa è il cuntraproject commensurà, uschia che la SSR po garantir er vinavant il service public en tut las regiuns linguisticas.

 admin.ch/iniziativa-ssr-rtr

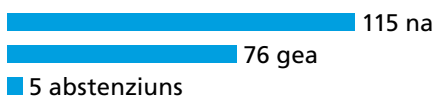
**Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa**

Gea

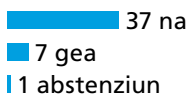
Tenor il comité pajan la populaziun e bleras interpresas en Svizra las pli autas taxas sin l'entir mund. Taxas uschè autas na sajan betg giustifitgadas. L'iniziativa distgargiass las chasadas e las interpresas pitschnas e mesaunas, uschia ch'i restass a tuts dapli daners per viver. Er stoppia la SSR puspè sa concentrar sin sia incumbensa centrala.

 srg-initiative.ch

**Votaziun en il
Cussegl naziunal**

**Votaziun en
il Cussegl
dals chantuns**

Curtamain

Iniziativa dal pievel «Per ina politica energetica e climatica gista: investir per la prosperitad, la lavur e l'ambient (Iniziativa per in fond per il clima)»

Situaziun da partenza

Cun la Lescha davart il clima e l'innovaziun ha la Svizra decidì da reducir fin l'onn 2050 sias emissiuns da gas cun effect da serra a netto nulla. En concordanza cun l'Accord da Paris furnescha ella uschia sia contribuziun per la protecziun globala dal clima. A la Confederaziun stattan a disposiziun mintg'onn var 2 milliardas francs per la protecziun dal clima e per la transformaziun dal sistem d'energia. Quests daners pon per exempel vegnir impundids per promover implants solars e per remplazzar stgaudaments dad ieli tras pumpas da stgaudar.

L'iniziativa

L'Iniziativa per in fond per il clima vul, che la Confederaziun investeschia cleramain dapli daners per cumbatter la midada dal clima e sias consequenzas. Per quest intent duai ella endrizzar in fond e pajar en mintg'onn in import da 0,5 fin 1 pertschient da la prestaziun economica da la Svizra. Quai è circa 4 fin 8 milliardas francs. Cun il fond duai la Confederaziun sustegnair en spezial la reducziun da las emissiuns da gas cun effect da serra, l'utilisaziun spargnusa ed effizienta da l'energia e l'amplificaziun da las energias regenerablas. Plinavant duai ella promover la prelevaziun e l'accumulaziun da CO₂ sco er la biodiversitad. Vegnir sustegnidas stuessan er scolaziuns e perfecziunaments da persunas spezializadas che vegnan duvradas per realisar las mesiras. L'iniziativa vul, che la finanziaziun e la realisaziun vegnian concepidas en moda socialmain gista.

En detagl	→	42
Arguments	→	46
Text da votaziun	→	50

Dumonda
da votaziun

**Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel
«Per ina politica energetica e climatica
gista: investir per la prosperitad, la lavur
e l'ambient (Iniziativa per in fond per
il clima)»?**

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Na

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan da refusar l'iniziativa. La Confederaziun ha a disposiziun mintg'onn var 2 milliardas francs per la protecziun dal clima. Ella applitgescha ina maschaida equilibrada d'instruments cumprovads. L'iniziativa percuter prevesa unilateralmain subvenziuns ed engrevgiass memia fitg las finanzas federalas.

 admin.ch/iniziativa-fond-clima

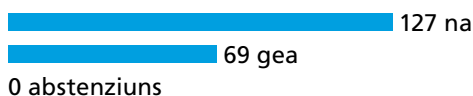
Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa

Gea

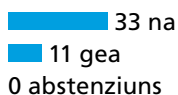
Per il comité èsi cler: La Svizra sto agir ussa, perquai ch'ella è pertutgada spezialmain fitg da la midada dal clima. L'iniziativa permetta da far investiziuns sistematicas en energias regenerablas, en sanaziuns d'edifizis ed en tecnologias favuraivlas al clima. E tras il remplazzament dad ieli e da gas daventia la Svizra pli independenta.

 klima-fonds.ch

Votaziun en il
Cussegl naziunal

Votaziun en
il Cussegl dals
chantuns

Curtamain

Lescha federala davart l'imposiziun da taglia individuala (cuntraproposta indirecta tar l'Iniziativa per taglias gistas)

Situaziun da partenza

Pèrs maridads vegnan suttaless oz cuminaivlamain a la taglia, pèrs nunmaridads individualmain. Plinavant valan differentas tariffas da taglia, cun la consequenza che pèrs maridads e pèrs nunmaridads han da pagar taglias da differenta autezza. Quest tractament inegal duai vegnir aboli. Per quest intent ha il parlament deliberà la Lescha federala davart l'imposiziun da taglia individuala. Perquai ch'igl ha dà in referendum cunter quest project, vegn el en votaziun.

Il project

Cun il project vegnan er pèrs maridads suttaless en l'avegnir individualmain a la taglia. Mintga persuna paga taglia sin sias atgnas entradas e sin sia atgna facultad, e per tuts vala la medema tariffa da taglia. Uschia pajan pèrs maridads e pèrs nunmaridads cumparegliabels en l'avegnir tuttina bler taglia. Profitar profitan blers pèrs; intgins ston dentant er pagar dapli. Per betg engrevgiar memia fitg pèrs cun uffants e persunas ch'educheschan sulettas, vegn auzada la deducziun per uffants tar la taglia federala directa. Tar la taglia federala directa distgargia il project ils pajataglias tut en tut per circa 630 milliuns francs per onn. Er ils chantuns ston introducir l'imposiziun da taglia individuala. Mintga chantun fixescha dentant vinavant sez sia tariffa da taglia e sias deducziuns per uffants. Il project è ina cuntraproposta indirecta tar l'iniziativa dal pievel «Per ina imposiziun da taglia individuala independenta dal stadi civil (Iniziativa per taglias gistas)».

En detagl	→	52
Arguments	→	58
Text da votaziun	→	62

**Dumonda
da votaziun**

Vulais Vus acceptar la Lescha federala dals 20 da zercladur 2025 davart l'impo- siziun da taglia individuala?

**Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament**

Gea

La Lescha davart l'imposiziun da taglia individuala procura, che pèrs maridads e pèrs nunmaridads vegnan tractads egualmain areguard la taglia. Uschia abolescha ella la puniziun da la maridaglia ed il bonus da la maridaglia en fatgs fiscals. Ultra da quai rinforza ella l'indipendenza finanziaria da dunna ed um, cun reducir obstachels fiscals per l'activitad da gudogn.

 admin.ch/imposiziun-individuala

**Recumandaziun
dals comités
da referendum**

Na

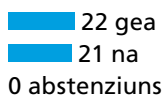
Ils adversaris, tranter auter 10 chantuns, averteschan da novas inegalitads. Pèrs maridads cun mo in'entrada vegnissan engrevgiads pli fitg – pèrs cun duas pajas grondas profitassan. Plinavant stuess l'administraziun elavurar circa 1,7 milliuns decleraziuns da taglia dapli. Quai augmentass fermamain la lavur administrativa ed ils custs.

 steuer-schwindel-nein.ch

**Votaziun en il
Cussegl naziunal**

**Votaziun en il
Cussegl dals
chantuns**

En detagl

Iniziativa dal pievel «Gea ad ina valuta svizra libra ed independenta cun munaida u bancnotas (Il daner contant è libertad)»

e

**cuntraproposta directa
(Conclus federal davart la valuta svizra ed il providiment cun daner contant)**

Arguments dal comité d'iniziativa	→	20
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	24
Texts da votaziun	→	26

Situaziun da partenza

En Svizra paja la glieud pli e pli darar cun daner contant, pia cun munaida e bancnotas. Quai mussan per exempel las enquistas regularas da la Banca naziunala svizra (BNS) davart il cumportament da pajar da la populaziun. Avant 10 onns pajav'ins anc per gronda part cun daner contant en il mintgadi, oz vegnan percenter duvradas il pli savens cartas da debit e da credit sco er apps da pajament. Il medem mument vegn il daner contant anc adina apprezzà fitg: Tenor l'ultima enquista da la BNS da l'onn 2024 giavischa ina gronda maiortad da la populaziun (95%), ch'il daner contant stettia a disposiziun er en l'avegnir sco med da pajament.¹

Finamiras da l'iniziativa

Cun l'iniziativa dal pievel vulan las iniziantas ed ils iniziants impedir, che la munaida e las bancnotas vegnian abolidas u svaneschian plaunsieu. Plinavant vulan els procurar, ch'il franc restia la valuta svizra e ch'el na possia betg simplamain vegnir remplazzà tras in'adattaziun da la lescha. Perquai pretendan els ina garanzia sin il stgalim da la Constituziun.

Pretensiuns da l'iniziativa

L'iniziativa pretenda concretamain duas novas disposiziuns constituziunalas: Sco emprim duai la Confederaziun procurar ch'i stettia adina a disposiziun avunda munaida u bancnotas. L'iniziativa lascha dentant avert, tge quantitat da daner contant ch'è suffizienta. Sco segund duai esser pussaivel mo cun il consentiment dal pievel e dals chantuns da remplazzar il franc svizzer tras in'autra valuta.

Tge propona la cuntraproposta

Er la cuntraproposta vul fixar en la Constituziun, ch'il provediment cun daner contant sto esser garanti e ch'il franc è la valuta svizra. Ella prevesa da surpigliar duas disposiziuns legalas existentas quasi senza midadas. Quellas prescriban, che la BNS garantescha il provediment cun daner contant e ch'il franc è la valuta svizra.

1 Zahlungsmittelumfrage bei Privatpersonen in der Schweiz 2024, Banca naziunala svizra ([snb.ch](https://www.snb.ch) > Die SNB > Aufgaben & Ziele > Bargeld > Zahlungsmittelumfrage bei Privatpersonen > 2024)

Differenzas tranter l'iniziativa e la cuntraproposta

Entant che l'iniziativa prevesa novas formulaziuns, surpiglia la cuntraproposta quasi senza midadas il cuntegn da disposiziuns legalas existentas. La cuntraproposta prevesa sco fin ussa, che la BNS procura per il provediment cun daner contant. L'iniziativa numna da nov la Confederaziun.

Effects da l'iniziativa e da la cuntraproposta

Obstachels pli gronds per midadas

Oz regla la lescha, che la Banca naziunala svizra procura per il provediment cun daner contant e ch'il franc è la valuta svizra. Cun l'iniziativa e cun la cuntraproposta vegnissan quests dus puncts francads da nov en la Constituziun. Quai avess en emprima lingia in effect simbolic: L'impurtanza dal daner contant sco er dal franc sco valuta svizra vegniss suttastritgada. Plinavant fissi mo pussaivel da midar quests dus puncts, sche la maioritad dal pievel e dals chantuns acceptass quels en ina votaziun dal pievel.

Naginas consequenzas per il mintgadi

Ni l'iniziativa ni la cuntraproposta na chaschunassan midadas en il mintgadi. I na resultassan naginas novas incumbensas e nagins custs supplementars. La BNS ademplescha gia oz l'incumbensa da procurar per il provediment cun daner contant en Svizra. Er il franc è fixà gia oz sco valuta svizra en la lescha. Ni da l'iniziativa ni da la cuntraproposta na resulta in dretg da pudair pagar cun daner contant, u in sforz da stuair acceptar daner contant.

Arguments

Comité d'iniziativa

Il pievel ha la responsabladad per la valuta – betg las bancas. Cun acceptar l'iniziativa oblighescha il pievel la Confederaziun da procurar duraivlamain per il provediment cun bancnotas e munaida. La cuntraproposta directa deleghescha questa incumbensa a la Banca naziunala impussanta. Mo nossa iniziativa garantescha sin basa costituziunala, ch'ils daners reals – bancnotas e munaida – vegnian mantegnids: segirs en cas da crisas, independents e concludids democraticamain.

Cleras reglas per daners reals

La cuntraproposta directa resta nunprecisa: Ella discurra mo da «daner contant» – ina noziun che pudess gia damaun manegiar er daners digitals da la banca centrala. Nossa iniziativa numna avertamain, quai che sto vegnir protegì: bancnotas e munaida. Ella è la suletta pussaivladad da mantegnair ils daners reals ch'èn independents da l'electricitad, da la rait e d'interess da concerns, anonims, segirs en cas da crisas e chapibels per tut las generaziuns.

Il pievel oblighescha la politica

La cuntraproposta directa surdat la responsabladad a la Banca naziunala, senza obligar la Confederaziun. Agir po dentant mo la Confederaziun: Ella ha la cumpetenza legislativa da prender mesiras per garantir il provediment. Mo cun in gea a bancnotas e munaida surdat il pievel questa obligaziun a la politica – per ch'i restian disponibels daners reals en tut il pajais.

Cor dal pievel per bancnotas e munaida

Las bancnotas e la munaida fan part da noss mintgadi e da nossa identitad. Quests daners stgaffeschon confidenza e proximitad – durant pajar, regalar u spargnar. Quai ch'ins ha enta maun, chapescha mintgin sco valor. Sche las bancnotas e la munaida svaneschan, va in toc da nossa libertad vivida a perder. Nossa iniziativa procura, ch'ils daners reals restian – sco segn visibel da la fidadad e da l'autodeterminaziun.

Segir en mintga situaziun

Las bancnotas e la munaida funcziuneschan independen-
tamain da l'electricitad, da la rait u d'ina app – er en temps da
crisa. Ellas garanteschon il commerzi ed il provediment, sche
sistems digitals crodan ora, e protegian cunter l'expropriaziun
tras tschains negativs: Quai ch'ins ha enta maun, resta proprie-
tad. Las bancnotas e la munaida mantegnan uschia fidanza e
stabilitad – cunzunt en temps malsegirs.

La libertad resta mantegnida

Las bancnotas e la munaida espriman libertad persunala
e participaziun sociala. Ellas garanteschon la sfera privata e
l'autodeterminaziun – cunzunt per personas pli veglias, per
uffants e per tut la glieud senza pussaivladads digitalas. Tgi
che mantegna ellas, protegia in toc democrazia vivida. Perquai
recumonda il comité d'iniziativa in gea a bancnotas e munaida
– per ina valuta svizra libra ed independenta.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Perquai recumonda il comité d'iniziativa:

Gea

 salvar-il-franc.ch

Debatta

Parlament

Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns refusan cun gronda maioritad l'iniziativa dal pievel e sustegnan percenter la cuntraproposta directa dal Cussegl federal. La cuntraproposta resguarda las finamiras da l'iniziativa dal pievel e transfescha disposiziuns legalas existentas en la Constituziun.

Vast consentiment per la cuntraproposta

Cun gronda maioritad han tuttas duas chombras sustegnì la cuntraproposta directa. Ellas han valità l'iniziativa sco betg adattada. Tenor lur avis resguarda la cuntraproposta las finamiras da l'iniziativa. Ella desista dentant da cumPLICaziuns nunnecessarias per l'urden giuridic, perquai ch'ella surpiglia formulaziuns existentas.

Propostas per complettaziuns

En la debatta hai dà singulas propostas d'integrar ulteriurs aspects en la cuntraproposta. Per exempel èsi vegnì pretendì da francar en la Constituziun l'obligaziun existenta da stuair acceptar daner contant e da fixar, che las persunas che retiran prestaziuns socialas ed agid d'urgenza stoppian adina avair access a daner contant. Questas propostas n'han dentant betg chattà ina maioritad e n'èn betg vegnidas persequitadas vinavant.

Designaziun da la valuta

Las chombras han discutà, sche la valuta svizra duaja vegnir designada en la cuntraproposta sco «franco» u sco «franc svizzer». La maioritad è stada da l'opiniun, che la noziun «franco» saja clera avunda. Questa noziun vegn er duvrada en la Constituziun sco er sin la munaida e sin las bancnotas.

Mo singulas refusas

In pèr paucas cusseglieras naziunalas e cussegliers naziunals han refusà la cuntraproposta, perquai ch'els eran da l'avis, ch'ella sco er l'iniziativa sajan nunnecessarias. La situaziun giuridica vertenta saja suffizienta.

Cuntraproposta directa (Conclus federal davart la valuta svizra ed il provediment cun daner contant)

 [parlament.ch > RM > Chavazzins, fatschentas... > 24.063](#)

Votaziun en il Cussegl nazional

 183 gea
 7 na
0 abstenziuns

Votaziun en il Cussegl dals chantuns

 43 gea
0 na
0 abstenziuns

Arguments

Cussegl federal e parlament

Tant l'iniziativa dal pievel sco er la cuntraproposta vulan fixar il provediment cun daner contant ed il franc sco valuta svizra en la Constituziun. Entant che la cuntraproposta surpiglia disposiziuns legalas cumprovadas, dovra l'iniziativa novas formulaziuns nunadattadas. Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa dal pievel e sustegnan la cuntraproposta cunzunt per ils suandants motivs:

Rinforzament da daner contant e valuta

La cuntraproposta rinforza la posiziun giuridica dal daner contant e dal franc sco valuta. Ella resguarda las finamiras legitimas da l'iniziativa. Dus princips impurtants vegnan francads en la Constituziun: La Banca naziunala svizra procura vinavant per il provediment cun daner contant. Ed il franc è e resta la valuta da la Svizra. Cun integrar quests princips en la Constituziun vegn dà in ferm signal.

Formulaziuns cumprovadas

La cuntraproposta surpiglia formulaziuns legalas existentas. Quellas èn giuridicamain cleras e sa cumprovadas en la pratica. L'iniziativa percenter dovra novas formulaziuns, che chaschunan dumondas d'interpretaziun nunnecessarias.

Naginas disposiziuns nunnecessarias

L'iniziativa pretenda ultra da quai explicitamain ina votaziun dal pievel cun maioritad dal pievel e dals chantuns, sch'il franc duess vegnir remplazzà tras in'autra valuta. Quai è ina cumplettaziun nunnecessaria: La Constituziun po adina vegnir midada mo tras ina votaziun dal pievel cun maioritad dal pievel e dals chantuns. La cuntraproposta desista sapientivamain da disposiziuns nunnecessarias e procura per ina Constituziun concisa e chapaivla.

Vast sustegn

En la consultaziun ha la cuntraproposta chattà in vast sustegn. Ina gronda maioritad da las participantas e dals participants ha beneventà, ch'ella franchiseschia las finamiras da l'iniziativa en furma adattada en la Constituziun.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel e d'acceptar la cuntraproposta.

Na a l'iniziativa dal pievel

Gea a la cuntraproposta

 admin.ch/iniziativa-daner-contant

§

Texts da votaziun

Conclus federal

**davart l'iniziativa dal pievel «Gea ad ina valuta svizra libra ed
independenta cun munaida u bancnotas
(Il daner contant è libertad)»**

dals 26 da settember 2025

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Gea ad ina valuta svizra libra
ed independenta cun munaida u bancnotas (Il daner contant è libertad)»
ch'è vegnida inoltrada ils 15 da favrer 2023²,
sunter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 26 da zercladur 2024³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 15 da favrer 2023 «Gea ad ina valuta svizra libra ed
independenta cun munaida u bancnotas (Il daner contant è libertad)» è valaivla e vegn
suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 99 al. 1bis e 5

^{1bis} La Confederaziun procura ch'i stettia a disposiziun da tut temp ina quantiad
suffizienta da munaida u bancnotas.

⁵ Il remplazzament dal franc svizzer tras in'autra valuta sto vegnir suttamess a la
votaziun dal pievel e dals chantuns.

Art. 2

¹ Sche l'iniziativa dal pievel na vegn betg retratga, vegn ella suttamessa ensemen cun
la cuntraproposta directa (Conclus federal dals 17 da settember 2025⁴ davart la valuta
svizra ed il provediment cun daner contant) a la votaziun dal pievel e dals chantuns
tenor la procedura prevista en l'artitgel 139b da la Constituziun federala.

² L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa e
d'acceptar la cuntraproposta.

¹ SR 101

² BBl 2023 602

³ BBl 2024 1679

⁴ BBl 2025 2885

§

**Conclus federal
davart la valuta svizra ed il provediment cun daner contant
(cuntraproposta directa a l'iniziativa dal pievel «Gea ad ina
valuta svizra libra ed independenta cun munaida u bancnotas
[Il daner contant è libertad]»)**

dals 17 da settember 2025

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Gea ad ina valuta svizra libra
ed independenta cun munaida u bancnotas (Il daner contant è libertad)»
ch'è vegnida inoltrada ils 15 da favrer 2023²,
sunter avair già invista da la missiva dal Cussegl federal dals 26 da zercladur 2024³,
concluda:

I

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 99 al. 1bis e 2bis

^{1bis} La valuta svizra è il franc.

^{2bis} La Banca naziunala svizra garantisce il provediment cun daner contant.

II

Questa cuntraproposta vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns. Sche l'iniziativa dal pievel «Gea ad ina valuta svizra libra ed independenta cun munaida u bancnotas (Il daner contant è libertad)» ch'è vegnida inoltrada ils 15 da favrer 2023, na vegn betg retratga, vegn la cuntraproposta suttamessa ensemen cun l'iniziativa a la votaziun dal pievel e dals chantuns tenor la procedura prevista en l'artitgel 139b da la Constituziun federala.

¹ SR 101

² BBl 2023 602

³ BBl 2024 1679

En detagl

Iniziativa dal pievel «200 francs bastan! (Iniziativa SSR)»

Arguments dal comité d'iniziativa	→	36
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	38
Text da votaziun	→	40

Situaziun da partenza

Sistem da taxas

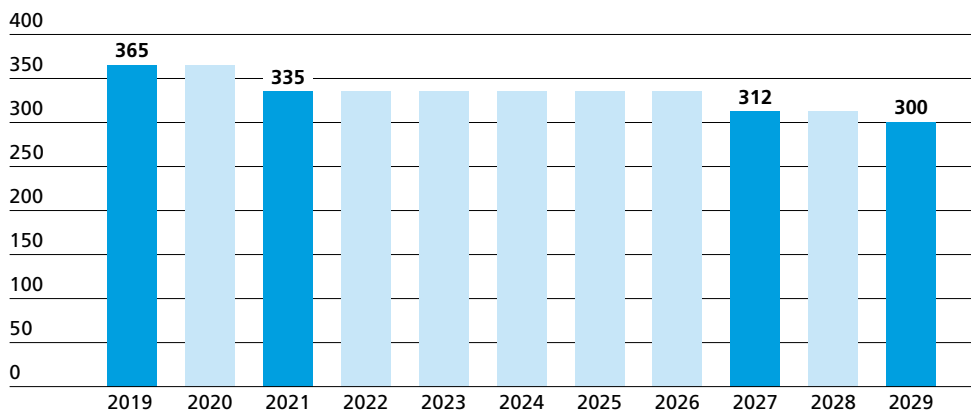
Ina taxa da radio e televisiun sto vegnir pajada da las chasadas privatas sco er da las interpresas ch'èn suttamessas a la taglia sin la plivalur e che fan ina svieuta da 500000 francs u dapli. La Societad svizra da radio e televisiun (SSR) sco er tscherts radios locals e tschertas televisiuns regiunalas survegnan ils daners or da la taxa per ademplir lur incarica da prestaziun. Il Cussegl federal fixescha l'autezza da questa taxa, examinescha regularmain l'autezza e l'adattescha, sch'il basegn sa mida. Sin fundament da l'iniziativa «200 francs bastan! (Iniziativa SSR)» ha il Cussegl federal constatà in basegn d'agir. En il rom d'in cuntraproject ha el concludì da distgargiar las chasadas privatas e las interpresas.

Distgargia da las chasadas

Per chasadas privatas importa la taxa actualmain 335 francs per onn. Fin l'onn 2029 vul il Cussegl federal sbassar la taxa pass per pass sin 300 francs.

Taxa da radio e televisiun per chasada ed onn

Import en francs

Dapi l'introducziun dal sistem da taxas actual l'onn 2019 ha il Cussegl federal sbassà ina giada la taxa per las chasadas e gia decidì duas ulteriuras reducziuns.

Funtauna: Ordinaziun davart radio e televisiun (ORTV)

Distgargia
da las interpresas

Per interpresas ch'èn suttamessas a la taglia sin la plivalur dependa l'autezza da la taxa da lur svieuta. A partir dal cumenzament dal 2027 auza il Cussegl federal la limita da svieuta, a partir da la quala las interpresas han da pagar la taxa, e quai da 500000 francs sin 1,2 milliuns francs. Empè da mintga terza interpresa ch'è suttamessa a la taglia sin la plivalur, sto en il futur mo pli mintga tschintgavla interpresa pagar la taxa.¹ Interpresas che n'èn betg suttamessas a la taglia sin la plivalur, n'han pajà nagina taxa fin ussa. Er en l'avegnir na ston ellas betg pagar ina taxa.

Incumbensa
da la SSR

La gronda part da la taxa va a la SSR; quai è circa 80 pertschient da sias entradas. Tras lescha e tenor la concessiun è la SSR obligada da porscher en tut las regiuns linguisticas programs da radio e televisiun equivalents sco er cuntegns online respectivs. Quai vala per emissiuns e per purschidas dals secturs infurmaziun, cultura, furmaziun, divertiment e sport. Il Cussegl federal prescriba, che la SSR stoppia investir almain 50 pertschient da sias entradas da la taxa en il sector infurmaziun. Cun sias purschidas sto la SSR plinavant promover la chapientscha, la coesiun ed il barat tranter las regiuns da la Svizra, las cuminanzas linguisticas, las culturas, las religiuns e las gruppaziuns socialas. La SSR sto er resguardar las particularitads dal pajais ed ils basegns dals chantuns.

Tgi fa part da la SSR?

La SSR sa cumpona da differentas unitads d'interpresa. Quai èn Schweizer Radio und Fernsehen (SRF) per la Svizra tudestga, Radio Télévision Suisse (RTS) per la Svizra franzosa, Radiotelevisione svizzera (RSI) per la Svizra taliana e Radiotelevision Svizra Rumantscha (RTR) per la Svizra rumantscha.

1 Indicaziuns da l'Administraziun federala da taglia (AFT), stadi da las datas: 2023

Utilisaziun
e valitaziun

Mintga di fan plirs milliuns persunas diever da las purschidas da radio e televisiun da la SSR.² Il public è en general cuntent cun ils programs e cun las purschidas.³

Pretensiuns da l'iniziativa

Damain daners per
la SSR

Tras ina reducziun dals meds finanzials che derivan da la taxa vul l'iniziativa sminuir la SSR e restrenscher sia purschida ad ina «purschida da basa indispensabla per la generalitad». L'iniziativa pretenda da limitar la taxa per chasadas privatas a 200 francs per onn. Interpresas na duain pajar nagina taxa pli. Cun sminuir la SSR e cun reducir las prestaziuns publicisticas vul l'iniziativa rinforzar la libertad d'interpresa dals purschiders privats.

Medias privatas betg
pertutgadas

L'iniziativa pertutga unicamain la SSR. Ils radios locals privats e las televisiuns regiunalas, che han medemamain il dretg d'ina cumpart da la taxa da radio e televisiun, duain survegnir er en l'avegnir tants meds finanzials sco fin ussa. Er autras interpresas che han il dretg legal d'ina cumpart da la taxa, n'èn betg pertutgadas da l'iniziativa.

Differenza envers l'iniziativa «No Billag»

L'onn 2018 ha il suveran svizzer refusà cun 71,6 pertschient l'iniziativa dal pievel «Gea per abolir las taxas da radio e televisiun (Abolir las taxas Billag)». L'iniziativa vuleva abolir dal tuttafatg la taxa da radio e televisiun e pia la finanziaziun publica da la SSR sco er dals radios locals e da las televisiuns regiunalas dal maun privat. L'iniziativa SSR «200 francs bastan!» na va betg uschè lunsch. Ella vul dentant restrenscher fermamain ils meds finanzials per la SSR.

- 2 Mediapulse, datas da l'onn 2024 (Mediapulse relevescha datas davart l'utilisaziun da programs da radio e televisiun sco er da purschidas online en Svizra; mediapulse.ch > Daten > Jahresdaten)
- 3 Enquista dal public davart medias electronicas, enquista per incumbensa da l'Uffizi federal da communicaziun UFCOM (bakom.admin.ch > Medien > Studien > Aufsichtsforschung). Er ils rapports da l'Annuari davart la qualitat da las medias da l'Universitad da Turitg constateschan, che las purschidas da la SSR han in'auta qualitat e che la confidenza en las purschidas è gronda.

Cuntraproject dal Cussegl federal

Per il Cussegl federal e per il parlament va l'Iniziativa SSR memia lunsch. Ma er il Cussegl federal vesa in basegn d'agir tar la SSR: Cun il cuntraproject na prevesa el betg mo da distgar-giar las chasadas privatas e las interpresas, mabain er d'adattar l'incumbensa da la SSR. En il futur duai la SSR sa focussar en emprima lingia sin ils secturs infurmaziun, cultura e furmaziun. Per prender resguard sin las medias svizras privatas duai la SSR porscher en ils secturs divertiment e sport cunzunt quai, che las societads privatas n'han betg en lur program. En il sector online duai la SSR sa concentrar pli fitg sin cuntegns audiovisuals.

SSR en transfurmaziun

Pli e pli paucas personas utiliseschan la televisiun ed il radio en furma convenziunala. Perquai adattescha la SSR sia purschida, per cuntanscher la populaziun er en l'internet ed en las medias socialas. Gia ussa è ella londervi da realisar l'incumbensa da spargn ch'ella ha survegnì dal Cussegl federal. Tenor sias atgnas indicaziuns vegn ses preventiv a sa reducir fin l'onn 2029 per 17 pertschient.⁴

Consequenzas da l'iniziativa

Smesada da las taxas per la SSR

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, stuess la SSR reducir cleramain ses programs e stritgar emissiuns. En spezial dessi pli paucs rapports or da las regiuns e lieus da produczion existents crudassan davent. Er emissiuns da divertiment e programs da sport na pudessan strusch pli vegnir transmess da la SSR. A partir da l'onn 2029 survegniss la SSR anc circa 630 milliuns francs or da la taxa – pia circa la mesadad dals daners d'enfin ussa. Quai tenor prognosas da l'Uffizi federal da communicaziun (UFCOM).⁵

- 4 «La SRG SSR sa tschenta si da nov e nizzegia sinergias internas», comunicaziun a las medias da la SSR dals 30 da zercladur 2025 ([srgssr.ch](https://www.srgssr.ch) > RM > Novitads e Medias)
- 5 Missiva dal Cussegl federal dals 19 da zercladur 2024 tar l'iniziativa dal pievel «200 francs bastan! (Iniziativa SSR)»; BBI 2024 1720 cifra 4.2.1 ([fedlex.admin.ch](https://www.fedlex.admin.ch) > Ausgaben des Bundesblattes > 2024 > Juli > 138)

La cultura svizra
vegniss indeblida

L'iniziativa avess er consequenzas per la cultura svizra, che vegn promovida oz tras la SSR. Uschia survegniss per exempel la branscha da film e da musica damain sustegn. Uniuns da musica e da cultura avessan damain pussaivladads da sa preschentar en las emissiuns da la SSR.

Daners da reclama
van a l'exteriur

Sche la SSR survegniss damain daners e sche la purschida da televisiun d'aventass uschia main attractiva, pudess ella perder aspectaturas ed aspectaturs. Tras la reduenziun da l'utilisaziun dals programs da la SSR sa reducissan er las entradas tras reclama. Daners da reclama pudessan ir a las grondas firmas da tecnologia a l'exteriur – per exempel ad Alphabet (Google e YouTube) ed a Meta (Facebook, Instagram e WhatsApp).

Consequenzas
per la democrazia

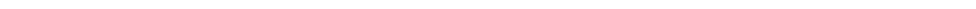
Per che la democrazia directa funcziunia, sto la populaziun esser bain infurmada. La SSR ha ina incumbensa d'infurmaziun e furnescha ina contribuziun impurtanta a favur da la furmaziun democratica da l'opiniun e da la voluntad. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, na pudess la SSR betg pli furnir questa prestaziun sco oz.

Consequenzas per
l'economia publica

Sche la taxa vegniss reducida en il senn pretendì da l'iniziativa, stuess la SSR stritgar – tenor in studi da BAK Economics – var 3000 plazzas. Ulteriuras 3000 plazzas giessan a perder indirectamain tar autras interpresas (auturas ed auturs, acturas ed acturs, firmas da producziun da l'industria audiovisuala, economia da construcziun, gastronomia e.u.v.).⁶ Sche l'iniziativa vegniss acceptada, na pudess la SSR betg pli finanzia il sistem federal actual cun set lieus da producziun principals e cun 17 biros regiunals.⁷ Il studi parta dal fatg, che la SSR stuess centralisar la producziun en in unic lieu sin donn e cust da las regiuns linguistics pli pitschnas.

6 BAK Economics (2024): Die volkswirtschaftliche Bedeutung der SRG. Eine makroökonomische Wirkungsanalyse im Auftrag des Bundesamts für Kommunikation BAKOM (<https://www.bakom.admin.ch/bakom/de/medien/studien>)

7 Ils lieus da producziun principals èn a Genevra, Losanna, Berna, Basilea, Turitg, Cuira e Lugano. Biros regiunals existan a Soloturn, Aarau, Brig, Lucerna, Schaffusa, Son Gagl, Moutier, Bienna, Friburg, Delémont, Neuchâtel, Sion, Mustér, Glion, Savognin, Samedan e Scuol.

Arguments Comité d'iniziativa

Adina pli auts tschains da locaziun, pli autas premias da las cassas da malsauns, pli gronds custs d'electricitad: Ils custs da viver s'augmentan ed engrevgeschan nus tuts. A medem temp ston la populaziun e bleras interpresas en Svizra pajar las taxas da radio e televisiun las pli autas (!) dal mund. Cun l'iniziativa «200 francs bastan!» vegnan reducidas las taxas da radio e televisiun da 335 francs per chasada e per onn a 200 francs e distgargiadas nossas interpresas pitschnas e mesaunas. Cun Voss gea restan a tuts onn per onn dapli daners per viver.

Las pli autas taxas dal mund

En Svizra pajan tut las chasadas ina taxa annuala da la SSR da 335 francs – sch'ellas fan diever da purschidas da la SSR u betg. Quai è la pli auta taxa dal mund per emetturs da radio e televisiun publics.

Sa restrenscher al service public

Grazia a las entradas da taxas pli autas ha la SSR extendi sias activitads lunsch sur il service public da sia concessiun ora. Cun blers portals online sco er cun plattafurmas da social media operescha ella ordaifer sia incarica e dovra uschia daners da taxas per concurrenzar cun las medias privatas. Cun l'iniziativa sto la SSR puspè sa concentrar sin sia incumbensa principala dal service public.

Eliminar la chargia dubla

Auter che personas na pon firmas ni tadlar radio ni guardar televisiun. Sche las interpresas ed ils manaschis industrials ston er pajar ina taxa da la SSR, resulta ina chargia dubla malgista. Grazia a quest fatg incassascha la SSR oz in import da milliuns da trais cifras. Quai n'è betg gist – e sto sa midar. Tut las emploiadas ed ils emploiads sco er tut ils patruns pajan numnadamain gia taxas da Serafe sur lur chasada privata.

Mitigiar la grevizza malgista per glieud giuvna

Spezialmain ils giuvens utiliseschan ozendi purschiders da streaming ed auters chanals da medias empè da purschidas da la SSR. Tuttina ston els pajar las purschidas da la SSR. Quai n'è betg gist. E las personas giuvnas èn savens er quellas cun las entradas pli bassas, cunzunt durant la scolaziun e la furmaziun supplementara.

Reducir la discriminaziun da persunas che vivan sulettas

La taxa da la SSR vala oz per chasada. Persunas che vivan sulettas pajan uschia dapli che autras a la SSR. L'iniziativa reducescha questa discriminaziun e procura per dapli giustia.

Regiuns linguisticas ed emissiuns da sport

La smanatscha d'in tagli radical tar las emissiuns da sport u tar las emissiuns regiunalas duai far tema. Er sche l'iniziativa vegn acceptada, dispona la SSR anc d'almain 850 milliuns (!) francs. Cun quai è la SSR vinavant abla da proveder l'entira populaziun svizra cun in program d'infurmaziun da radio e televisiun d'alta qualitat en tut las regiuns linguisticas.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Perquai recumonda il comité d'iniziativa:

Gea

 [srg-initiative.ch](https://www.srg-initiative.ch)

Arguments

Cussegl federal e parlament

Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa. Per els va l'iniziativa memia lunsch, perquai ch'ella signifitgass ina cesura profunda en la purschida da radio e televisiun. Er il Cussegl federal vesa in basegn d'agir tar la SSR ed ha perquai concludì in cuntraproject che distgargia las chasadas e las interpresas. Il cuntraproject è equilibrà: Cuntrari a l'iniziativa po la SSR restar preschenta en tut la Svizra en plirs lieus. En tut las regions linguisticas po ella porscher vinavant programs da radio e televisiun equivalents sco er cuntegns online respectivs. Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa cunzunt per ils suandants motivs:

Distgargias gia concluidas

Il Cussegl federal ha gia concludì da distgargiar las chasadas e las interpresas. A partir da l'onn 2029 importa la taxa per las chasadas mo pli 300 francs. Questa reducziun da la taxa è commensurada. Ed a partir dal 2027 ston anc damain interpresas che oz pajar ina taxa.

SSR sto gia spargnar

Il Cussegl federal ha incumbensà la SSR da spargnar. L'interpresa è gia vi da realisar questa incumbensa. La SSR orientescha sia purschida pli fitg a la moda e maniera, co che las medias vegnan utilizadas ozendi.

Dapli spazi d'agir per medias privatas

Per prender resguard sin las medias privatas vul il Cussegl federal precizar l'incarica da prestaziun da la SSR. En ils secturs divertiment e sport duai la SSR per exempel sa focussar sin quels secturs, ch'ils purschiders privats n'han betg en lur program.

Iniziativa va memia lunsch

L'iniziativa va memia lunsch: Ella stritga memia blers meds finansials a la SSR. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, stuess la SSR sminuir l'interpresa. Il public stuess desister da bleras purschidas da radio e televisiun.

Diversidad e qualitad èn periclitadas

La Svizra è ina cuminanza da quatter regions linguisticas e culturas. Cun l'iniziativa na pudess la SSR betg pli porscher en tut las regions linguisticas cuntegns multifars e da buna qualitad.

Respectar regiuns

L'interpresa SSR è francada en tut las regiuns da la Svizra. Cun l'iniziativa stuess ella previsiblamain centralisar la produccion en in unic lieu sin donn e cust da las regiuns pli pitschnas. Plirs millis plazzas giessan a perder.

Mantegnair purschida attractiva

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, daventass la purschida da la SSR bler pli pitschna e main attractiva. La SSR perdess consequentamain ina part da ses public. Sias entradas tras reclama sa reducissan ed ils daners da reclama giessan a l'exteriur.

Segirar cuntegns svizzers

L'iniziativa vul reducir la purschida da la SSR. Uschia giesan a perder blers cuntegns che han in connex cun la Svizra.

Consum da medias pudess vegnir pli char

L'iniziativa empermetta ina distgargia, po dentant chaschunar custs supplementars per il public. Per purschidas d'emetturs cun abbonaments betg gratuits e per servetschs da streaming stuess il public pli probabel pagar supplementarmain – per exempel per transmissiuns da sport, per serias e per films.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'Iniziativa SSR.

Na

 admin.ch/iniziativa-ssr-rtr

§

Text da votaziun

**Conclus federal
davart l'iniziativa dal pievel
«200 francs bastan! (Iniziativa SSR)»**

dals 26 da settember 2025

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'iniziativa dal pievel «200 francs bastan! (Iniziativa SSR)»
ch'è vegnida inoltrada ils 10 d'avust 2023²,
sunter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 19 da zercladur 2024³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 10 d'avust 2023 «200 francs bastan! (Iniziativa SSR)» è
valaivla e vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 93 al. 6

⁶ Per finanziair programs da radio e televisiun che adempleschan in servetsch indispensabel per la generalitad, incasséscha la Confederaziun ina taxa annuala da 200 francs, e quai exclusivamain da chasadas privatas. Persunas giuridicas, societads da persunas ed interpresas individualas na pajan nagina taxa.

Art. 197 cifra 15⁴

15. Disposiziuns transitoricas tar l'art. 93 al. 6 (radio e televisiun)

¹ Il retgav total da la taxa è suttames a las reglas davart la gulivaziun da finanzas tranter las regiuns linguisticas, che valevan avant l'entrada en vigur da questa midada constituiziunala per pudair emitter programs equivalents e d'alta qualitat per las minoritads linguisticas.

¹ SR 101

² BBl 2023 2008

³ BBl 2024 1720

⁴ La cifra definitiva da questas disposiziuns transitoricas vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel; en quest connex coordinescha ella la numeraziun cun las ulteriuras disposiziuns vertentas da la Constituziun federala e fa questa adattaziun en tut il text da l'iniziativa.

§

² La cumpart da la taxa da radio e televisiun ch'ils emetturs da radio e televisiun regiunals privats survegnan, correspunda almain a la summa ch'è vegnida definida en lur concessiun avant l'entrada en vigur da questa midada costituziunala.

³ Sch'il dumber da chasadas che ston pagar la taxa s'augmenta, sto la taxa vegnir reducida, uschia ch'il retgav total da la taxa na sa mida betg. In'eventuala reducziun da la taxa ha lieu mintga 5 onns. La chareschia po vegnir resguardada en quest connex.

⁴ Ils principals da l'artitgel 93 alinea 6 e da l'artitgel 197 cifra 15 alneas 1–3 èn applicabels directamain e ston vegnir observads da tut las autoritads ch'èn incaricadas d'applitgar il dretg e da tut las dretgiras, independentamain da l'artitgel 190.

⁵ L'Assamblea federala decretescha las disposiziuns executivas tar l'artitgel 93 alinea 6 il pli tard 18 mais suenter ch'il pievel ed ils chantuns han acceptà l'artitgel, e quai resguardond l'artitgel 197 cifra 15 alneas 1–3. Sche las disposiziuns executivas n'entran betg en vigur entaifer quest termin, decretescha il Cussegl federal las disposiziuns executivas en furma d'ina ordinaziun, ch'el metta en vigur per quest termin. L'ordinaziun vala fin a l'entrada en vigur da las disposiziuns executivas che vegnan decretadas da l'Assamblea federala.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

En detagl

Iniziativa dal pievel «Per ina politica energetica e climatica gista: investir per la prosperitad, la lavur e l'ambient (Iniziativa per in fond per il clima)»

Arguments dal comité d'iniziativa	→	46
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	48
Text da votaziun	→	50

Situaziun da partenza

Finamira netto nulla

Cun la Lescha davart il clima e l'innovaziun ha la Svizra decidì da reducir fin l'onn 2050 sias emissiuns da gas cun effect da serra, cunzunt da CO₂, a netto nulla. Quai vul dir: Las emissiuns duain vegnir reducidas uschè bain sco pussaivel e l'effect da las ulteriuras emissiuns ch'èn difficilas d'evitar, duai vegnir cumpensà. En concordanza cun l'Accord da Paris furnescha la Svizra uschia sia contribuziun per la protecziun globala dal clima.

Meds disponibels

A la Confederaziun stattan a disposiziun mintg'onn var 2 milliardas francs per la protecziun dal clima e per la transfurmaziun dal sistem d'energia.¹ En quest connex promova ella en spezial:

- la reducziun da las emissiuns da gas cun effect da serra, per exempel cun remplazzar stgaudaments dad ieli tras pumpas da stgaudar;
- l'amplificaziun d'energias regenerablas, per exempel cun promover implants solars;
- l'adattaziun a las consequenzas da la midada dal clima, sco auas grondas, bovas ed undas da chalira;
- tecnologias che isoleschan ed accumuleschan duraivla-main CO₂.

Biodiversitad

En il sector da la biodiversitad s'engascha la Confederaziun cun cleramain dapli che 500 milliuns francs per onn.² Cun quests daners sustegna ella principalmain mesiras da l'agricultura. Ensemen cun ils chantuns s'occupa ella tranter auter er da la tgira e da la sanaziun da palids e d'ulteriurs territoris protegids, da la renaturalisaziun da las auas sco er da la promoziun da la diversitad da las spezas en il guaud.

- 1 Quests daners derivan principalmain dal Fond per il supplement da rait sco er da meds da promoziun tenor la Lescha davart il CO₂ e tenor la Lescha davart il clima e l'innovaziun. Missiva tar l'iniziativa dal pievel «Per ina politica energetica e climatica gista: investir per la prosperitad, la lavur e l'ambient (Iniziativa per in fond per il clima)», BBl 2025 458 cifra 2.3.1 ([fedlex.admin.ch](https://www.fedlex.admin.ch/urn/fedlex/admin/ch/bbl/2025/458) > Bundesblatt > Ausgaben des Bundesblattes > 2025 > Feb. > 33)
- 2 La calculaziun da quest import sa basa sin il preventiv 2025 e sin il sboz dal preventiv 2026 cun plan d'incumbensas e da finanzas integrà 2027–2029. ([efv.admin.ch](https://www.efv.admin.ch/efv/finanzen/finanzberichte) > Finanzberichte > Finanzberichte Bund > Voranschlag mit integriertem Aufgaben- und Finanzplan)

Cumbinaziun
existenta da mesiras

En secturs ch'emettan bler CO₂ dat la politica climatica svizra impuls per reducir las emissiuns e per spargnar energia. En quest connex n'èn betg mo previsas subvenziuns, mabain er prescripziuns, sco valurs maximalas per l'emissiun da CO₂ da vehichels novs. La politica climatica cumpiglia er instruments che augmentan il pretsch d'emissiuns da CO₂, sco la taxa da CO₂ sin ieli e sin gas ed il commerzi cun dretgs d'emissiun en l'industria ed en l'aviatica. Cun ils retgavs che resultan qua tras, promova la Confederaziun tranter auter tecnologias favuraivlas al clima per edifizis e per l'industria.

Pretensiuns da l'iniziativa

Dapli daners per la
protecziun dal clima

L'Iniziativa per in fond per il clima vul, ch'ins impundia cleramain dapli daners per limitar la stgaudada dal clima e per tractar sias consequenzas. Il pli tard a partir dal terz onn suen-ter l'acceptaziun da l'iniziativa duai la Confederaziun perquai endrizzar in nov fond per ina politica climatica ed energetica socialmain gista. En quest fond duai ella pajar en fin l'onn 2050 mintg'onn in import da 0,5 fin 1 pertschient da l'entira prestaziun economica da la Svizra (product interior brut, PIB). La Confederaziun po reducir l'import, sche la Svizra ha cuntanschi sias finamiras climaticas.

Mesiras promovidas

Cun ils daners duai la Confederaziun promover cunzunt mesiras en ils suandants secturs:

- reducziun da las emissiuns da gas cun effect da serra dal traffic, dals edifizis e da l'economia;
- consum d'energia spargnus ed efficient;
- segirezza dal providiment ed amplificaziun da las energias regenerablas;
- biodiversidad.

Cun il fond duai la Confederaziun er sustegnair finanziailmain la prelevaziun e l'accumulaziun da CO₂, quai cun promover accumulatur natirals, sco gualds e terrens da palids, ma er metodos e concepts tecnicos. Ultra da quai duai il fond sustegnair la scolaziun ed il perfecziunament da las personas spezializadas che vegnan duvradas per realisar las mesiras promovidas. Las mesiras duain vegnir realisadas e finanzadas en moda socialmain gista; co che quai duai succeder, n'inditgescha il text da l'iniziativa betg.

Consequenzas da l'iniziativa

Consequenzas finanzialas

La Confederaziun stuess pajar en mintg'onnn in import da 0,5 fin 1 pertschient dal PIB en il fond per il clima. L'onnn 2024 fissan quai stadas 4 fin 8 milliardas francs.³ La Confederaziun stuess pia metter a disposiziun per la politica climatica ed energetica duas fin quatter giadas dapli daners che oz. L'iniziativa n'inditgescha betg, co che questas expensas supplementaras duain vegnir finanziadas. Igl è però cler, che las expensas vegnissan – almain temporarmain – exceptadas dal frain a l'indebitament. Quai vul dir, che la Confederaziun dastgass far debits supplementars.

Consequenzas per il clima e per la biodiversità

Tge consequenzas che l'iniziativa avess per il clima e per la biodiversità, dependa da las mesiras ch'il parlament concludess. Meds finanzials supplementars pudessan accelerar la sortida da las energias fossilas e rinforzar la protecziun da la biodiversità. L'iniziativa cuntegna dentant er il privel, ch'i dess profitadras e profitaders nungiavischads. Quai vul dir: Il fond pudess gidar a cofinanziar projects che persunas privatas avessan tuttina realisà. Ina part dals meds finanzials statals vegniss pia impundida senza effect.

3 Tenor las cifras da l'Uffizi federal da statistica ha il PIB importà l'onnn 2024 var 854 milliardas francs ([↗](https://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/de/index.html) bfs.admin.ch > Statistiken > Volkswirtschaft > Volkswirtschaftliche Gesamtrechnung > Bruttoinlandprodukt)

Arguments

Comité d'iniziativa

Per la Svizra sco pajais alpin ha la midada dal clima consequenzas spezialmain grevas: Noss glatschers lieuan, il dumber da dis da chaliras e d'eveniments extrems da l'aura s'augmentan. L'onn 2023 ha la populaziun decidì, che la Svizra duai daventar climaticamain neutrala fin l'onn 2050. L'Iniziativa per in fond per il clima è nossa via per cuntanscher questa finamira. Ella pussibilitescha da far investiziuns en energias regenerablas, en sanaziuns d'edifizis ed en la mobilitad moderna. Uschia cuntanschain nus pass per pass in provediment d'energia ecologic e procurain per bainstanza e novas plazzas da lavur.

Agir ussa

La midada dal clima sentan ins gia daditg cleramain en Svizra: Tar nus è la temperatura media gia s'augmentada duas giadas uschè fitg sco en la media globala. La schelira permanenta svanescha, quai che lascha glischnar spundas e periclitescha entirs vitgs. Adina dapli eveniments extrems da l'aura, sco sitgiras, plievias fermas ed undas da chalira, engrevgeschan nossa sanadad. Cun l'Iniziativa per in fond per il clima prendain nus per mauns questas sfidas.

Modernisar l'infrastructura

Cun il fond per il clima investescha la Confederaziun mintg'onn 0,5 fin 1 pertschient dal product interior brut per renovar nossa infrastructura. Quai èn tranter 4 ed 8 milliardas francs per modernisar nossa infrastructura a favur da las generaziuns actualas e vegnintas. Quai po vegnir finanzià senza novas taglias e taxas. Bleras possessuras e possessurs da chasas e bleras interpresas van gia ordavant cun il bun exempel – cun il fond per il clima sustegnain nus lur stentas e mesiras currentas cun investiziuns sistematicas en:

- Energias regenerablas: Nus promovain la produenziun d'electricitad ord energia dal sulegl, da l'aua e dal vent per garantir noss agen provediment.
- Sanaziuns d'edifizis: Nus remplazzain stgaudaments dad ieli nuschaivels per il clima tras pumpas da stgaudar modernas, nus ans distatgain dal gas da l'exteriur e meglierain l'effizienzza energetica dals edifizis.
- Tecnologias favuraivlas al clima: L'industria survegn sustegn per midar a proceduras da produenziun pli ecologicas.

Per quest intent investin nus er en la scolaziun da las persunas spezialisadas necessarias ed ans focussain sin nossas fermezzas: ina piazza da perscrutaziun effizienta per innovaziuns ed ina ferma mastergnanza en tut las regiuns.

Segirar l'agen provediment

La Svizra paja mintg'onn var 8 milliardas francs per l'import d'energia. Cun in gea a l'Iniziativa per in fond per il clima investin nus questas milliardas en Svizra. Cun remplazzar ieli e gas daventain nus pli independents e reducin las emissiuns nuschaivlas per il clima. Noss tats e tattas e noss geniturs han stgaffi la AVS ed han construi ina vasta rait da traffic public. Lain ussa prender per mauns noss project da generaziuns per in avegnir independent e favuraivel al clima.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Perquai recumonda il comité d'iniziativa:

Gea

 klima-fonds.ch

Arguments

Cussegl federal e parlament

Il Cussegl federal renconuscha ch'i dovra grondas investiziuns per la protecziun dal clima. L'Iniziativa per in fond per il clima va dentant memia lunsch. La Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas fan gia bler per cuntanscher la finamira netto nulla fin l'onn 2050. La via cumprovada duai vegnir cuntinuada. In nov fond n'è betg necessari en quest connex. El engrevgiass supplementarmain las finanzas federalas ed indebliss il frain a l'indebitament. Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa cunzunt per ils suandants motivs:

Cumbinaziun efficazia da mesiras

La Confederaziun fa gia oz ina politica climatica efficazia ed equilibrada. Quella na cuntegna betg mo subvenziuns, mabain er instruments directivs e prescripziuns. A la populaziun ed a las interpresas dat ella uschia clers impuls per reducir las emissiuns. Ils chaschunaders principals da l'industria vegnan involvids en moda efficazia.

Instruments da promoziun cumprovads

Mo gia a la Confederaziun stattan a disposiziun gia oz var 2,5 milliardas francs per onn per proteger il clima e per promover la biodiversitad. Cun quests daners sustegna la Confederaziun per exempel il remplazzament da stgaudaments dad ieli tras pumpas da stgaudar e la construcziun d'implants solars sco er l'adattaziun a las consequenzas da la midada dal clima.

Ulteriurs debits per la Confederaziun smanatschan

Il fond engrevgiass mintg'onn las finanzas federalas cun expensas supplementaras da milliardas. Tenor il text da l'iniziativa na fissan las expensas per il fond betg suttamessas al frain a l'indebitament. Ellas pudessan pia – almain temporarmain – vegnir finanziadas sur novs debits. Qua tras smanatschan però debits supplementars per la Confederaziun, e quai en ina situaziun finanziaria ch'è gia precara. Il frain a l'indebitament è francà en la Constituziun e protegia la Svizra d'ina chargia da debits surproporzionala.

Privel d'investiziuns nunrentablas

La politica climatica ed energetica actuala dat impuls, per che la populaziun e las interpresas reduceschian lur emissiuns da CO₂. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, vegniss ina gronda part da la responsabladad per cuntanscher las finamiras climaticas svizras transferida al stadi. Quai reduciss l'impuls per las personas privatas e per l'economia. Plinavant stuess ins temair, ch'ils daners na vegnian betg impundids là, nua ch'els fan il pli grond effect, u ch'els vegnian duvrads per projects che vegnis-san realisads er senza daners federalas.

Indebliment dal princip dal chaschunader

L'iniziativa prevesa unilateralmain subvenziuns federalas e reducescha uschia l'atgna responsabladad ed il princip dal chaschunader ch'è francà en la Constituziun. Quai è la faussa via: Ils custs per donns da l'ambient ston vegnir surpigliads en emprima lingia dals chaschunaders e betg da la generalitad.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'Iniziativa per in fond per il clima.

Na

 admin.ch/iniziativa-fond-clima

Text da votaziun

Conclus federal

davart l'iniziativa dal pievel «Per ina politica energetica e climatica gista: investir per la prosperitad, la lavur e l'ambient (Iniziativa per in fond per il clima)»

dals 26 da settember 2025

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹, suenter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Per ina politica energetica e climatica gista: investir per la prosperitad, la lavur e l'ambient (Iniziativa per in fond per il clima)» ch'è vegnida inoltrada ils 22 da favrer 2024², suenter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 29 da schaner 2025³, *concluda:*

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 22 da favrer 2024 «Per ina politica energetica e climatica gista: investir per la prosperitad, la lavur e l'ambient (Iniziativa per in fond per il clima)» è valaivla e vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 103a Promoziun d'ina politica energetica e climatica socialmain gista

¹ La Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas cumbattan la stgaudada dal clima chaschunada da l'uman e sias consequenzas socialas, ecologicas ed economicas, e quai en concordanza cun las cunvegns internaziunalas davart il clima. Els procuran che las mesiras vegnian finanziadas e realisadas en moda socialmain gista.

² La Confederaziun sustegna particularmain:

- a. la decarbonisaziun dal traffic, dals edifizis e da l'economia;
- b. l'utilisaziun spargnusa ed effizienta da l'energia, la segirezza dal provediment e l'extensiun da las energias regenerablas;
- c. las mesiras necessarias da scolaziun, da furmaziun supplementara e da rescolaziun, inclusiv las contribuziuns finanzialas per cumpensar las perditas d'entradas durant il temp da scolaziun;

¹ SR 101

² BBl 2024 808

³ BBl 2025 458

§

- d. absorbaders da carbon persistents e natirals;
- e. il rinforzament da la biodiversitad, particularmain per cumbatter las consequenzas da la stgaudada dal clima.

³ La Confederaziun dispona d'in fond d'investiziun per finanzia ses agens projects e per pajar contribuziuns finanzialas als projects dals chantuns, da las vischnancas e da terzs. Il fond u terzs ch'èn incaricads da la Confederaziun pon er conceder credits, garanzias e cauziuns.

⁴ La lescha regla ils detagls.

Art. 197 cifra 15⁴

15. Disposiziun transitorica tar l'art. 103a (promozion d'ina politica energetica e climatica socialmain gista)

Il pli tard a partir dal terz onn suenter ch'il pievel ed ils chantuns han acceptà l'artitgel 103a, dotescha la Confederaziun fin l'onn 2050 il fond tenor l'artitgel 103a alinea 3 mintg'onn cun meds finanzials da 0,5 fin 1 pertschient dal product interior brut. Quest import na vegn betg resguardà en l'import maximal da las expensas totalas che ston vegnir approvadas en il preventiv tenor l'artitgel 126 alinea 2. El po vegnir reduci adequatamain, sche la Svizra ha cuntanschì sias finamiras climaticas naziunalas ed internaziunalas.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

⁴ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

En detagl

Lescha federala davart l'imposiziun da taglia individuala (cuntraproposta indirecta tar l'Iniziativa per taglias gistas)

Arguments dals comités da referendum →	58
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament →	60
Text da votaziun →	62

Situaziun da partenza

Imposiziun da taglia tenor il stadi civil

Pèrs maridads e pèrs nunmaridads vegnan suttamess oz differentamain a la taglia. Sche pèrs maridads ston pajar dapli taglia che pèrs nunmaridads en medemas relaziuns economicas, discurran ins da la puniziun da la maridaglia. Sch'els han da pajar damain taglia, discurran ins dal bonus da la maridaglia.¹

Imposiziun da taglia cuminaivla da conjugals

Pèrs maridads èn suttamess oz cuminaivlamain a la taglia: Las entradas respectivamain la facultad dals conjugals vegnan quintadas ensemen.² Uschia arrivon els sin in stgalim da progressiun pli aut.³ Da l'autra vart survegnan els differentas reducziuns fiscalas, sco p.ex. ina tariffa da taglia pli favuraivla.

Imposiziun da taglia separada da pèrs nunmaridads

Persunas nunmaridadas vegnan taxadas oz individualmain, er sch'ellas vivan ensemen sco pèr. Lur entradas respectivamain lur facultad na vegnan betg quintadas ensemen. Uschia restan ellas sin in stgalim da progressiun pli bass. En tegnair-chasas cun uffants survegn in genitur per regla ina tariffa da taglia pli favuraivla.

Grevezzas fiscalas inegualas

Il sistem fiscal actual ha per consequenza, che pèrs maridads pajan per regla dapli u damain taglia che pèrs nunmaridads en medemas relaziuns economicas. Sche omadus conjugals han entradas d'ina autezza sumeglianta, pajan els – tar la Confederaziun ed en ina part dals chantuns – tendenzialmain dapli taglia che pèrs nunmaridads. Quai è cunzunt il cas tar pèrs maridads cun uffants. Sch'ils dus conjugals han dentant entradas da differenta autezza, pajan els oz tendenzialmain damain taglia che pèrs nunmaridads. Quai vala tant per la taglia federala sco er per las taglias chantunalas.

- 1 Il project actual pertutga unicamain las taglias. Ultra da quai han er tscherts auters secturs differentas regulaziuns per pèrs maridads e nunmaridads.
- 2 Quai vala er per persunas che vivan en partenadi registrà.
- 3 Progressiun fiscala vul dir, che persunas cun grondas entradas u cun gronda facultad pajan procentualmain dapli taglia che persunas cun damain entradas u facultad. L'effect vegn cuntanschi suandantamain: Pli grondas che las entradas e la facultad èn, e pli fitg che la tariffa da taglia s'augmenta.

Da l'iniziativa a
la cuntraproposta

Dapi blers onns vegni discutà sin plaun federal davart ina refurma fiscal che duai abolir la puniziun da la maridaglia. L'onn 2020 ha il parlament incumbensà il Cussegl federal da preschentar ina lescha per introducir l'imposiziun da taglia individuala. Parallelamain a quai ha in comité inoltrà l'onn 2021 l'iniziativa dal pievel «Per ina imposiziun da taglia individuala independenta dal stadi civil (Iniziativa per tagliar gi-stas)». Il 2025 ha il parlament concludì la Lescha davart l'imposiziun da taglia individuala sco cuntraproposta indirecta a l'iniziativa dal pievel. Cunter questa lescha èsi vegnì fatg in referendum. Pervia da quai datti ina votaziun dal pievel.

Il project

Taglia independenta
dal stadi civil

La Lescha davart l'imposiziun da taglia individuala preveda, che la taglia na vegn betg pli imponida tenor il stadi civil: En l'avegnir duai mintga persuna pagar taglia sin sias atgnas entradas e sin sia atgna facultad. Uschia pagan personas maridadas e nunmaridadas tuttina bler taglia, independentamain dal stadi civil. L'imposiziun da taglia individuala vala tant per la Confederaziun sco er per ils chantuns e las vischnancas. Sche la lescha vegn acceptada, entra ella en vigur il pli tard l'onn 2032.

Ina declaraziun da
taglia per persuna

Personas maridadas inoltreschan mintgamai in'atgna declaraziun da taglia. Las entradas, sco la paga e la renta, suttametta mintga persuna separadamain a la taglia. La facultad ed ils retgavs da la facultad vegnan repartids tenor las relaziuns da proprietad. In conto da banca cuminaivel per exempel vegn mintgamai repartì mez e mez. Per immobiglias vala l'inscripziun en il register funsil. Mintga persuna fa valair sias atgnas deducziuns. Las deducziuns per uffants tar la taglia federala directa vegnan repartidas mintgamai mez e mez sin ils geniturs.

Tariffa da taglia
e deducziun per
uffants

Per personas maridadas e nunmaridadas vala da nov la medema tariffa da taglia. Per distgargiar las famiglias u per mitigiar grevezas supplementaras vegn la deducziun per uffants auzada tar la taglia federala directa da 6800 sin 12000 francs. La refurma da la taglia federala directa ha per consequenza, che tut ils pajataglias vegnan distgargiads per totalmain circa 630 milliuns francs per onn.⁴ Sch'il project vegn acceptà, vegnan er ils chantuns ad adattar lur leschas da taglia.

En cas d'ina refusa

Il project è ina cuntraproposta indirecta tar l'iniziativa dal pievel «Per ina imposiziun da taglia individuala independenta dal stadi civil (Iniziativa per taglias gistas)». Il comité d'iniziativa ha retratg l'iniziativa a favur da la cuntraproposta, quai sut tschertas cundiziuns. Quai vul dir: Sch'il pievel accepta la cuntraproposta, è l'iniziativa retratga. Sch'il pievel refusa la cuntraproposta, decida il comité d'iniziativa, sch'i duai vegnir votà davart l'iniziativa.

Consequenzas dal project

Per pèrs maridads

Tge consequenzas che l'imposiziun da taglia individuala ha per pèrs maridads, dependa cunzunt dal fatg, co che las entradas èn repartidas tranter ils dus conjugals. Sche omadus conjugals han entradas d'ina autezza sumeglianta, paja il pèr – suenter la refurma – tendenzialmain damain taglia federala directa che oz. Quai vala er per blers pèrs maridads pensiunads. Pèrs maridads che han mo ina entrada u entradas da fitg differenta autezza, pajan percenter tendenzialmain dapli taglia federala directa. En spezial è quai il cas, sch'els han uffants, er sche l'augment da la deducziun per uffants mitigescha quest effect. Pli grondas che las entradas dals conjugals èn, e pli grondas che las distgargias respectivamain las grevezas supplementaras tras la refurma èn tendenzialmain.

4 L'Administraziun federala da taglia (AFT) ha fatg la stimaziun cun datas da la statistica da la taglia federala da l'onn 2022. Il resultat è vegnì extrapolà sin l'onn 2026. La stimaziun mussa pia, tge consequenzas finanzialas ch'il project avess, sch'el entrass en vigur l'onn 2026. Igl è da far quint, che las consequenzas finanzialas stimadas sa sviluppan fin l'onn da l'entrada en vigur sco las entradas da la taglia federala directa ([estv.admin.ch](https://www.estv.admin.ch) > Die ESTV > Steuerpolitik STP > Aktuelle steuerpolitische Dossiers > Ehepaar- und Familienbesteuerung > Individualbesteuerung > Auswirkungen Individualbesteuerung).

Per personas
nunmaridadas

Persunas nunmaridadas vegnan taxadas gia oz individual-main. Tuttina èn ellas pertutgadas da la refurma. L'adattaziun da la tariffa da la taglia federala directa ha per consequenza, che la gronda part da las personas nunmaridadas paja damain taglia. Da quai profitan en spezial personas cun entradas pli bassas e mesaunas. Persunas cun autas entradas pajan percunter dapli taglia. Persunas nunmaridadas cun uffants e cun entradas bassas u mesaunas na pajan gia oz nagina taglia federala directa. Quai vegn er ad esser uschia, cura ch'il project è realisà.

Per las taglias
chantunalas

Per la gronda part dals pajataglias èn las taglias chantunalas bler pli autas che la taglia federala directa. Quai è cunzunt il cas tar personas cun entradas bassas u mesaunas. Tge midadas ch'i vegn a dar tar las taglias chantunalas, dependa da la dumonda, co ch'ils chantuns realiseschan l'imposiziun da taglia individuala. Sco tar la taglia federala directa ston ins far quint, che la midada a l'imposiziun da taglia individuala haja dapli avantatgs per pèrs maridads cun ina repartiziun eguala da las entradas che per conjugals cun ina repartiziun ineguala da las entradas.

Per las entradas
fiscalas

Il project ha per consequenza, che las entradas annualas da la taglia federala directa sa reduceschan per var 630 milliuns francs. Da questa summa pertutga ina cumpart da 130 milliuns francs ils chantuns, perquai ch'els survegnan ina part dals retgavs da la taglia federala directa. Tge consequenzas ch'il project ha per las entradas fiscalas chantunalas, dependa da la dumonda, co ch'ils chantuns realiseschan l'imposiziun da taglia individuala.

Per l'occupaziun

L'imposiziun da taglia individuala dastgass augmentar la motivaziun dad ir a lavurar u d'auzar il grad d'occupaziun. L'effect resulta per il suandant motiv: Sch'il conjugal che realisescha il segund gudogn augmenta ses pensum, resultan en l'avegnir taglias pli bassas sin las entradas supplementaras. Oz vegnan questas entradas supplementaras suttamessas a la taglia cun agiuntar ellas a las entradas da la persuna che realisescha l'emprim gudogn. En l'avegnir vegn il segund gudogn suttamess dapersai a la taglia. Il gudogn supplementar vegn perquai taxà sin in stgalim da progressiun pli bass.⁵

Per la lavur
administrativa

Tras l'introducziun da l'imposiziun da taglia individuala ston las administraziuns chantunals da taglia tractar circa in terz dapli decleraziuns da taglia. I resultan dentant er simplifiziuns: En cas da maridaglia, da separaziun e da divorzi na ston las autoritads da taglia far naginas midadas pli. Gia oz decleran ils pajataglias maridads separadamain tschertas entradas e deducziuns. Da nov inditgeschan els questas ed ulteriuras infurmaziuns mintgamai en in'atgna decleraziun da taglia.

Ulteriuras
consequenzas

Il project sa restrenscha al dretg fiscal. El po dentant per exempel avair ina influenza sin la concepziun da la reducziun da las premias da las cassas da malsauns u da las tariffas per canortas d'uffants en ils chantuns ed en las vischnancas.

5 Tenor ina stimaziun approximativa da l'effect per l'occupaziun tras l'Administraziun federala da taglia chaschunass la refurma pensums da lavur supplementars en la dimensiun da 10 000 fin 44 000 plazzas a temp cumplain. La stimaziun è vegnida fatga sin basa da la refurma tar la taglia federala directa. Sin basa da quai è vegnida fatga in'extrapolaziun per stimar las consequenzas, resguardond la realisaziun da l'imposiziun da taglia individuala sin plaun chantunal. La stimaziun è vegnida fatga cun datas da la statistica da la taglia federala da l'onn 2022. Il resultat è vegni extrapolà sin l'onn 2026 ([estv.admin.ch](https://www.estv.admin.ch) > Die ESTV > Steuerpolitik STP > Aktuelle steuerpolitische Dossiers > Ehepaar- und Familienbesteuerung > Individualbesteuerung > Auswirkungen Individualbesteuerung).

Arguments

Comités da referendum

Diesch chantuns han lantschà il referendum dals chantuns cunter la Lescha federala davart l'imposiziun da taglia individuala. A lur avis chaschuna questa lescha ina midada da sistem fundamentala tar l'imposiziun da la taglia sin las entradas e sin la facultad.

Chantuns Uri, Sviz, Sursilvania, Sutsilvania, Appenzell Dadora, Appenzell Dadens, Son Gagl, Argovia, Turgovia e Vallais

Midada da sistem che na fa betg da basegn

Correctura nunnecessaria: Sin plaun da las taglias chantunals han ils chantuns gia daditg prendì mesiras efficazias per curreger cun success l'uschenumnada puniziun da la maridaglia. Er sin plaun federal sa lascha quai realisar facilmain; ina transformaziun cumpletta dal sistem fiscal, cumbinada cun ina intervenziun en l'autonomia fiscala dals chantuns, n'è betg necessaria. L'access a prestaziuns statalas impurtantas stuess vegnir reglà da nov dapertut (p.ex. reduenziuns da las premias, stipendis u reduenziuns da las taxas per la tgira d'uffants cumplementara a la famiglia).

Novas inegalitads: Conjugals cun mo in'entrada u cun ina pitschna segunda entrada vegnan engrevgiads fiscalmain pli fitg che conjugals cun duas entradas pli u main tuttina grondas. Per tals conjugals n'èn previsas naginas mesiras da distgargia. Medemamain s'augmenta la lavur administrativa per conjugals, perquai ch'els ston inoltrar da nov duas decleraziuns da taglia.

Gronds custs evitabels: Betg mo ils conjugals han dapli lavur: En l'entira Svizra ston las administraziuns elavurar ca. 1,7 milliuns decleraziuns da taglia supplementaras. Las consequenzas èn in augment massiv da plazzas da lavur e custs supplementars considerabels per ils chantuns e per las vischnancas. En in temp, nua che las finanzas publicas èn gia ferma-main sut squitsch, na dastgan betg er anc vegnir introducids tals process ineffizients.

Comité independent «Nagin engion fiscal»

Na a la taxaziun individuala

Cumpareglià cun pèrs en concubinat han pèrs maridads dapi onns dischavantatgs fiscals tar la taglia federala directa. Questa **«puniziun da la maridaglia»** è **malgista e sto vegnir abolida**. La **taxaziun individuala** n'è dentant **nagina soluziun** e na porta **nagina giustia** supplementara.

Il cuntrari: Ella chaschuna **novas malgistadads**. Per **famiglias, personas che vivan sulettas** e la **classa mesauna** resultas-
san **grevezzas pli grondas**, entant che pèrs cun duas pajas grondas profitassan. Cunzunt conjugals cun mo in'entrada u cun entradas fitg differentas stuessan pajar en l'avegnir bler dapli taglia che pèrs cun duas entradas sumegliantas. Uschia ignorescha la refurma la realitad da bleras famiglias.

L'introducziun da la taxaziun individuala sfurzass da midar il sistem sin tut ils plauns: sin plaun federal, chantunal e communal. En l'avegnir stuessan **pèrs maridads** inoltrar **duas declaraziuns da taglia**, quai che signifitga circa 1,7 milliuns declaraziuns da taglia supplementaras. Quai chaschunass blera **lavor administrativa e gronds custs**.

Il dischavantatg fiscal per pèrs maridads sa lascha eliminar er senza midar il sistem. Plirs chantuns han mussà che quai è pussaivel en moda pli simpla.

Per quests motivs è la **cuntraproposta indirecta da refusar**.

 steuer-schwindel-nein.ch

Recumandaziun dals comités da referendum

Perquai recumondan ils comités da referendum:

Na

Il text da questa pagina dubla deriva dals comités da referendum. Els èn responsabels per il cuntegn e per la formulaziun.

Arguments

Cussegl federal e parlament

La Lescha davart l'imposiziun da taglia individuala procura, che pèrs maridads e pèrs nunmaridads vegnan tractads equalmain areguard la taglia. Ultra da quai promova ella l'activitad da gudogn e l'indipendenza finanziaria da dunna ed um. Il Cussegl federal ed il parlament sustegnan il project particularmain per ils suandants motivs:

Aboliziun da la puniziun da la maridaglia

L'imposiziun da taglia individuala abolescha la puniziun da la maridaglia en fatgs fiscals. A medem temp abolescha ella il bonus da la maridaglia ed è pia equilibrada.

Tractament egal independentamain dal stadi civil

Adina dapli pèrs vivan ensemen senza esser maridads. Ed er tar pèrs maridads lavuran ozendi per il solit tuts dus conjugals. Blera glieud resenta quai sco incunvegnet, che persunas maridadas e persunas nunmaridadas na vegnan betg tractadas equalmain en fatgs fiscals. L'imposiziun da taglia individuala metta ina fin a quest tractament inegal.

Distgargia dals pajataglias

Cun l'imposiziun da taglia individuala paga ina gronda maioritad dals pajataglias en l'avegnir damain u tuttina bler taglia federala directa. Distgargiads vegnan en spezial ils pèrs maridads ch'èn pertutgads oz da la puniziun da la maridaglia. Sper pèrs maridads cun duas pajas èn quai er numerus pèrs maridads pensiunads. Il project è dentant concepì uschia, ch'er ina gronda part da las persunas nunmaridadas sto pajar damain taglia federala directa.

Extensiun da l'activitad da gudogn

L'imposiziun da taglia individuala reducescha ils obstachels fiscals da persunas maridadas, che realiseschan in segund gudogn, d'auzar lur pensum da lavur. Quai rinforza l'economia e las ovras socialas. Plinavant ston las interpresas engaschar damain forzas da lavur da l'exteriur.

Promoziun da l'egualitad tranter dunna ed um

In augment da l'activitad da gudogn rinforza l'indipendenza finanziaria da tuts dus conjugals. El meglierescha il providiment da vegliadetgna e las garantias en cas d'in divorzi. Quai contribuescha a l'egualitad tranter dunna ed um.

Rinforzament da l'atgna responsabladad

L'imposiziun da taglia individuala rinforza l'atgna responsabladad finanziaria, perquai che mintga persuna inditgescha sias entradas e sias deducziuns en ina decleraziun da taglia separada. La lavur administrativa per las decleraziuns da taglia separadas resta en in rom moderà, damai ch'ils pajataglias èn obligads gia oz da declerar separadamain tshertas entradas e deducziuns. Plinavant gida la digitalisaziun cuntinuanta a reducir la lavur supplementara.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar la Lescha federala davart l'imposiziun da taglia individuala.

Gea

 admin.ch/imposiziun-individuala

§

Text da votaziun

Lescha federala
davart l'imposiziun da taglia individuala

dals 20 da zercladur 2025

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra, suenter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 21 da favrer 2024¹, concluda:

I

Ils decrets qua sutvart vegnan midads sco suonda:

1. Lescha federala dals 14 da december 1990² davart la taglia federala directa

Remplazzament d'expressiuns

¹ *En l'entir decret vegn «il pajataglia» remplazzà tras «la persuna obligada da pagar taglia», quai cun las adattaziuns grammaticalas necessarias.*

² *En l'entir decret vegn «il cunresponsabel» remplazzà tras «la persuna cunresponsabla», quai cun las adattaziuns grammaticalas necessarias.*

Art. 3 al. 5 quarta frasa

⁵ ... L'obligaziun da pagar taglia vala er per il conjugal e per ils uffants.

Titel da classificaziun suenter l'art. 8

2a. chapitel: Attribuziun da las entradas e da las deducziuns

Art. 8a

¹ Las entradas e las deducziuns vegnan attribuidas a la persuna obligada da pagar taglia tenor sias relaziuns da stadi civil sco er tenor ses ulteriurs dretgs legals.

² Ils custs per realisar il gudogn vegnan attribuids ad ella sin basa da las entradas respectivas. Ils tschains da debits vegnan attribuids ad ella tenor il contract da basa respectiv.

§

Art. 9 Uffants sut tgira geniturala

¹ Las entradas dals uffants ch'èn sut tgira geniturala cuminaivla vegnan attribuidas als geniturs mintgamai mez e mez. En ils auters cas vegnan las entradas dals uffants attribuidas a la persuna che ha la tgira geniturala esclusiva.

² Las entradas da l'activitad da gudogn dals uffants vegnan taxadas separadamain.

Art. 9a Persunas en partenadi registrà

En questa lescha han persunas en partenadi registrà il medem status sco conjugals.

*Art. 13 titel sco er al. 1 e 2**Cunresponsabladad per la taglia*

¹ e ² *Aboli*

Art. 14 al. 2 e 4

² *Aboli*

⁴ La taglia vegn calculada tenor l'artitgel 36 alinea 1. La reducziun tenor l'artitgel 36 alinea 2 n'è betg applitgabla.

Art. 23 lit. f

Suttamess a la taglia èn er:

- f. contribuziuns da mantegniment ch'ina persuna obligada da pajar taglia survegn per sai en cas da divorzi, da separaziun effectiva u giudiziala, sco er contribuziuns da mantegniment ch'in genitur survegn per ils uffants che stattan sut sia tgira geniturala, sch'ils dus geniturs che han la tgira geniturala cuminaivla na vivan betg ensemen en la medema chasada.

Art. 33 al. 1 lit. c, g, h e h^{bis}, 1bis lit. b e c sco er 2 e 3

¹ Da las entradas vegnan deducids:

- c. las contribuziuns da mantegniment al conjugal divorzià che viva en separaziun effectiva u giudiziala, sco er las contribuziuns da mantegniment ad in genitur per ils uffants che stattan sut sia tgira geniturala, sch'ils dus geniturs che han la tgira geniturala cuminaivla na vivan betg ensemen en la medema chasada; betg deduciblas n'èn però las prestaziuns per ademplir duairs da mantegniment u da sustegn tenor il dretg da famiglia;
- g. ils apports, las premias e las contribuziuns da la persuna obligada da pajar taglia e da las persunas sustegnidas dad ella tenor l'artitgel 35 alinea 1, per l'assicuranza da vita, per l'assicuranza da malsaus e per l'assicuranza d'accidents che n'è betg cumpigliada en la litera f, sco er ils tschains da chapitals da spargn fin a l'import total da 1800 francs;
- h. ils custs da malsogna e d'accident da la persuna obligada da pajar taglia e da las persunas sustegnidas dad ella tenor l'artitgel 35 alinea 1, uschenavant che

§

quests custs surpassan 5 pertschient da las entradas suttamessas a la taglia, suenter la deducziun dals custs tenor ils artitgels 26–32 e suenter las ulteriuras deducziuns tenor quest artitgel;

^h_{bis}. ils custs chaschunads da l'invaliditad da la persuna obligada da pajar taglia u da las personas cun impediments en il senn da la Lescha federala dals 13 da december 2002³ davart l'egualitad da personas cun impediments, che vegnan sustegnidas dad ella tenor l'artitgel 35 alinea 1, uschenavant che quests custs surpassan la deducziun tenor l'artitgel 35 alinea 1 litera c;

^l_{bis} Las deducziuns tenor l'aleina 1 litera g vegnan augmentadas:

- b. per 700 francs per mintga uffant, per il qual la persuna obligada da pajar taglia po far valair ina deducziun tenor l'artitgel 35 alinea 1 litera a u b; l'attribuziun da la deducziun als geniturs sa drizza tenor l'artitgel 35 alinea 1 literas a e b;
- c. per 700 francs per mintga persuna, per la quala la persuna obligada da pajar taglia po far valair ina deducziun tenor l'artitgel 35 alinea 1 litera c.

² Aboli

³ Da las entradas vegnan deducids ils custs cumprovads per la tgira dals uffants tras terzas personas, dentant maximalmain 25 500 francs per mintga uffant che vegn sustegni da la persuna obligada da pajar taglia, sche l'uffant n'ha anc betg cumpleni il 14avel onn da vegliadetgna e sche quests custs stattan en in connex causal direct cun l'activitad da gudogn, cun la scolaziun u cun l'incapacitad da guadagnar da la persuna obligada da pajar taglia. Il dretg da deducir ils custs cumprovads han:

- a. fin a l'import maximal: la persuna obligada da pajar taglia che viva en la medema chasada sco l'uffant che stat sut sia tgira geniturala esclusiva, sco er la persuna obligada da pajar taglia che viva senza l'auter genitur en la medema chasada sco l'uffant che stat sut lur tgira geniturala cuminaivla;
- b. mintgamai fin la mesadad da l'import maximal: ils dus geniturs che vivan en la medema chasada sco l'uffant che stat sut lur tgira geniturala cuminaivla;
- c. mintgamai fin la mesadad da l'import maximal: ils dus geniturs che vivan separadamain, ma che vivan alternantamain en la medema chasada sco l'uffant che stat sut lur tgira geniturala cuminaivla; sche custs per la tgira tras terzas personas resultan mo tar in genitur, ha quel il dretg da deducir l'import maximal.

Art. 35 al. 1

¹ Da las entradas vegnan deducids:

- a. 12 000 francs per mintga uffant minoren che stat sut la tgira geniturala da la persuna obligada da pajar taglia e che vegn sustegni unicamain da la persuna obligada da pajar taglia; la mesadad per mintga genitur, sche l'uffant stat sut lur tgira geniturala cuminaivla e sch'i na vegnan fatgas valair per l'uffant naginas contribuziuns da mantegniment tenor l'artitgel 33 alinea 1 litera c;

§

- b. 12 000 francs per mintga uffant maioren che fa in emprendissadi u ina scolaziun e che vegn sustegnì unicamain da la persuna obligada da pajar taglia; sche tuts dus geniturs procuran per il mantegniment, vegn la deducziun resguardada mintgamai mez e mez;
- c. 6700 francs per mintga persuna basegnusa che vegn sustegnida da la persuna obligada da pajar taglia almain en l'autezza da la deducziun; la deducziun n'è betg admissa per ils uffants, per ils quals vegn fatga valair ina deducziun tenor la litera a u b, e per il conjugal divorzià, che viva en separaziun effectiva u giudiziala, per il qual vegn fatga valair ina deducziun tenor l'artitgel 33 alinea 1 litera c.

Titel da classificaziun avant l'art. 36

5. chapitel: Calculaziun da las taglias

1. secziun: Tariffa; reducziun da l'import da taglia

Art. 36

¹ La taglia per in onn fiscal importa:

	francs
fin entradas da 20 000 francs	0.00
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	0.70
per entradas da 34 300 francs	100.10
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	0.90 dapli;
per entradas da 44 800 francs	194.60
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	2.00 dapli;
per entradas da 59 800 francs	494.60
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	3.30 dapli;
per entradas da 78 600 francs	1115.00
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	7.00 dapli;
per entradas da 84 600 francs	1535.00
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	8.00 dapli;
per entradas da 112 200 francs	3743.00
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	9.50 dapli;
per entradas da 145 800 francs	6935.00
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	11.70 dapli;
per entradas da 190 800 francs	12 200.00
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	13.30 dapli;
per entradas da 732 100 francs	84 191.50
e per mintga ulteriura transcha d'entradas da 100 francs	11.50 dapli.

² L'import da taglia sa reducescha per 259 francs per:

- a. mintga uffant ch'è minoren u che fa in emprendissadi u ina scolaziun e che viva en la medema chasada sco la persuna obligada da pajar taglia e per il qual

§

ella po far valair ina deducziun tenor l'artitgel 35 alinea 1 litera a u b; sche la deducziun vegn concedida als geniturs mez e mez, survegn mintga genitur la mesadad da la reduenziun;

- b. mintga persuna basegnusa che viva en la medema chasada sco la persuna obligada da pajar taglia e per la quala ella po far valair ina deducziun tenor l'artitgel 35 alinea 1 litera c.

³ Imports da taglia sut 25 francs na vegnan betg incassads.

Art. 37b al. 1 terza frasa

¹ ... Sch'i na vegnan fatgas naginas talas cumpras, vegn la taglia sin l'import da las reservas zuppadas realisadas – per las qualas la persuna obligada da pajar taglia cumprova l'admissibladad d'ina cumpra tenor l'artitgel 33 alinea 1 litera d – calculada cun in tschintgavel da la tariffa tenor l'artitgel 36. ...

Art. 38 al. 2

² Ella vegn calculada cun in tschintgavel da la tariffa tenor l'artitgel 36 alinea 1.

Art. 39 al. 1

¹ Las consequenzas da la progressiun fraida per la taglia sin las entradas da las persunas natiralas vegnan gulivadas cumplainamain tras l'adattaziun guliva dals stgalims tariffars e da las deducziuns en francs da las entradas e da l'import da taglia. Ils imports da las deducziuns da las entradas vegnan arrundads si u giu sin ils proxims 100 francs; la reduenziun da l'import da taglia tenor l'artitgel 36 alinea 2 vegn arrundada si u giu sin ils proxims 10 francs.

Art. 42

Aboli

Art. 85 al. 1–3

¹ L'Administraziun federala da taglia (AFT) calculescha l'autezza da la deducziun da la taglia a la funtauna sin basa da la tariffa da taglia che vala per la taglia sin las entradas da las persunas natiralas.

² Per calcular la deducziun vegnan resguardadas pauschalas per las expensas per la professiun (art. 26), per las premias d'assicuranza (art. 33 al. 1 lit. d, f e g) e per las grevezzas famigliaras (art. 35 al. 1 lit. a e b). La AFT publitescha las pauschalas.

³ *Aboli*

Art. 89 al. 3

Aboli

§

Art. 89a al. 2 e 3 emprima frasa

Aboli

³ La dumonda sto vegnir inoltrada fin ils 31 da mars da l'onn che suonda l'onn fiscal.
...

Art. 99a al. 1 lit. a

¹ Las personas ch'èn suttamessas a la taglia a la funtauna tenor l'artitgel 91, pon dumandar ina taxaziun ordinaria posteriura per mintga perioda fiscal, quai fin ils 31 da mars da l'onn che suonda l'onn fiscal, sche:

- a. la gronda part da lur entradas sin l'entir mund è suttamessa a la taglia en Svizra;

Segund titel 2. chapitel (Art. 113)

Aboli

Art. 114 al. 1

¹ Las personas obligadas da pajar taglia han il dretg da prender invista da las actas ch'ellas han inoltrà u suttascrit.

Art. 117 al. 3 e 4

Aboli

Art. 180

Aboli

Art. 205h Disposiziuns transitoricas da la midada dals 20 da zercladur 2025

¹ Per las periodas fiscalas avant l'entrada en vigur da la midada dals 20 da zercladur 2025 vala il dretg vegl.

² Las consequenzas da la progressiun fraida tranter l'ultim stadi da l'index dals 30 da zercladur avant la votaziun finala davart la midada dals 20 da zercladur 2025 ed il stadi da l'index dals 30 da zercladur da l'onn avant l'entrada en vigur da questa midada, vegnan gulivadas tenor l'artitgel 39.

§

2. Lescha d'armonisaziun da taglia dals 14 da december 1990⁴

Art. 3 al. 3, 3bis, 3ter e 4

³ Las entradas, la facultad e las deducziuns vegnan attribuidas a la persuna obligada da pajar taglia tenor sias relaziuns da stadi civil sco er tenor ses ulteriurs dretgs legals.

^{3bis} Ils custs per realisar il gudogn vegnan attribuids ad ella sin basa da las entradas respectivas. Ils tschains da debits vegnan attribuids ad ella tenor il contract da basa respectiv.

^{3ter} Las entradas e la facultad dals uffants ch'èn sut tgira geniturala cuminaivla vegnan attribuidas als geniturs mintgamai mez e mez. En ils auters cas vegnan las entradas e la facultad dals uffants attribuidas a la persuna che ha la tgira geniturala exclusiva. Las entradas da l'activitad da gudogn dals uffants sco er lur gudogns tras la vendita da bains immobigliars vegnan taxadas separadamain.

⁴ En questa lescha han persunas en partenadi registrà il medem status sco conjugals.

Art. 6 al. 2

Aboli

Art. 7 al. 4 lit. g

⁴ Libers da taglia èn mo:

- g. prestaziuns per ademplir obligaziuns dal dretg da famiglia, cun excepziun da las contribuziuns da mantegniment ch'ina persuna obligada da pajar taglia survegn per sai en cas da divorzi, da separaziun efectiva u giudiziala, sco er contribuziuns da mantegniment ch'in genitur survegn per ils uffants che stattan sut sia tgira geniturala, sch'ils dus geniturs che han la tgira geniturala cuminaivla na vivan betg ensemen en la medema chasada;

Art. 9 al. 2 lit. c, g, h, h^{bis} e k

² Deducziuns generalas èn:

- c. las contribuziuns da mantegniment al conjugal divorzià che viva en separaziun efectiva u giudiziala sco er las contribuziuns da mantegniment ad in genitur per ils uffants che stattan sut sia tgira geniturala, sch'ils dus geniturs che han la tgira geniturala cuminaivla na vivan betg ensemen en la medema chasada; betg deduciblas n'èn però las prestaziuns per ademplir duairs da mantegniment u da sustegn tenor il dretg da famiglia;
- g. ils apports, las premias e las contribuziuns da la persuna obligada da pajar taglia sco er dals uffants e da las ulteriuras persunas basegnusas che vegnan sustegnidas dad ella, per l'assicuranza da vita, per l'assicuranza da malsauns e per l'assicuranza d'accidents che n'è betg cumpigliada en la litera f sco er ils tschains da chapitals da spargn fin ad in import fixà tenor il dretg chantunal; quest import po vegnir pauschalisà;

§

- h. ils custs da malsogna e d'accident da la persuna obligada da pajar taglia sco er dals uffants e da las ulteriuras persunas basegnusas che vegnan sustegnidas dad ella, uschenavant che quests custs surpassan ina resalva persunala fixada tenor il dretg chantunal;
- h^{bis}. ils custs chaschunads da l'invaliditad da la persuna obligada da pajar taglia u dals uffants e da las ulteriuras persunas basegnusas cun impediments en il senn da la Lescha dals 13 da december 2002⁵ davart l'egualitad da persunas cun impediments, che vegnan sustegnidas dad ella;
- k. *Aboli*

Art. 11 al. 1

Aboli

Art. 18

Aboli

Art. 33 al. 1–3

¹ La deducziun da la taglia a la funtauna vegn fixada sin basa da la tariffa da taglia che vala per la taglia sin las entradas da persunas natiralas; ella cumpiglia las taglias federalas, chantunalas e communalas.

² *Aboli*

³ Las expensas per la professiun, las premias d'assicuranza sco er las deducziuns per grevezzas famigliaras vegnan resguardadas pauschalmain. Ils chantuns publitgeschan las pauschalas.

Art. 33a al. 3

Aboli

Art. 33b al. 2 e 3 emprima frasa

² *Aboli*

³ La dumonda sto vegnir inoltrada fin ils 31 da mars da l'onn che suonda l'onn fiscal.
...

Art. 35a al. 1 frasa introductiva (concerna mo il text franzos) e lit. a

¹ Las persunas ch'en suttamessas a la taglia a la funtauna tenor l'artigel 35 alinea 1 litera a u h, pon dumandar ina taxaziun ordinaria posteriura per mintga perioda fiscala, quai fin ils 31 da mars da l'onn che suonda l'onn fiscal, sche:

- a. la gronda part da lur entradas sin l'entir mund è suttamessa a la taglia en Svizra;

§

Art. 36a al. 2

Aboli

Art. 40

Aboli

Art. 57 al. 4

Aboli

Art. 78i Disposiziun transitorica da la midada dals 20 da zercladur 2025

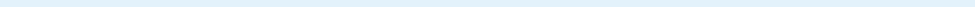
Per las periodas fiscalas avant l'entrada en vigur da la midada dals 20 da zercladur 2025 vala il dretg vegl.

II

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Quai è la cuntraproposta indirecta tar l'iniziativa dal pievel «Per ina imposiziun da taglia individuala independenta dal stadi civil (Iniziativa per taglias gistas)» ch'è vegnida inoltrada ils 8 da settember 2022⁶.

³ Questa lescha entra en vigur il 1. da schaner dal sisavel onn, suenter ch'il termin da referendum è scadi senza ch'i saja vegnì inoltrà in referendum u suenter che la lescha è vegnida acceptada en ina votaziun dal pievel. Il Cussegl federal po metter en vigur la lescha pli baud.

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan
da votar ils 8 da mars 2026 sco suonda:

Na

Iniziativa dal pievel «Gea ad ina valuta svizra
libra ed independenta cun munaida u banco-
tas (Il daner contant è libertad)»

Gea

Cuntraproposta directa (Conclus federal davart
la valuta svizra ed il provediment cun daner
contant)

Na

Iniziativa dal pievel «200 francs bastan!
(Iniziativa SSR)»

Na

Iniziativa dal pievel «Per ina politica energetica e
climatica gista: investir per la prosperitad, la lavur
e l'ambient (Iniziativa per in fond per il clima)»

Gea

Lescha federala davart l'imposiziun da taglia
individuala (cuntraproposta indirecta tar
l'Iniziativa per taglias gistas)

Votello

L'app davart las votaziuns

Cun videos d'explicaziun e resultats

